

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VI OXXVII Nr. 174 (1260)

Simbătă 18 decembrie 1976

8 pagini — 1 leu

ȘCOALA REALITĂȚILOR SOCIALISTE

Pentru școală, trecerea în noul an 1977, constituie momentul esențial al adâncirii influenței sale instructiv-educative, al sporirii nivelului de gradată și continuă pregătire a tineretului școlar pentru muncă și pentru viață.

Ca de fiecare dată, de aproape trei decenii, școala românească ia parte activă la sărbătoarea anuală a bilanțului înfăptuirilor poporului nostru, a perspectivelor mereu mai luminoase care ni se deschid în fiecare An Nou și a zilei de 30 Decembrie — zi a proclamării Republicii.

Datorită atenției deosebite acordate de partid și de stat dezvoltării învățământului, științei și culturii, prin constituirea unei largi rețele de instrucție publică, prin generalizarea obligatorie a școlii de 10 ani și alte măsuri, România se situează în rindul țărilor cu învățământ dezvoltat.

La baza întregii acțiuni de pregătire a tineretului patriei noastre se află principiul fundamental al educației, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, l-a amintit în expunerea prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste: „să punem pe primul plan educarea oamenilor, îndeosebi a tineretului, prin muncă și pentru muncă“.

Prin această hotărâită orientare, școala pe care o slujim este o școală a realităților noastre socialiste, a neîntreruptei dezvoltări a României zilelor noastre.

Este necesar, ca în noul an 1977, odată cu reluarea după vacanța de iarnă a cursurilor școlare să ridicăm la un nivel și mai înalt conținutul instructiv-educativ al formării personalității comuniste. Să depunem toate eforturile să se cer, pentru ca anul școlar 1976—1977, anul unor importante acțiuni ce au decurs pentru școală din Programul de măsuri în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative, să consemneze un important aport la dezvoltarea în rindul tinerilor a respectului și pasiunii pentru munca concretă, producătoare de valori materiale și la cultivarea înaltelor trăsături morale ale omului nou, constructor al socialismului.

Să ne reamintim continuu că tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a transmis acest emoționant și vibrant îndemn: „Profesorii și învățătorii au datoria de cinste și sarcina de mare răspundere de a-i forma pe tineri ca cetățeni conștienți și devotați ai patriei socialiste, ca făuritori entuziaști ai comunismului pe pământul României“.

TRIBUNA ȘCOLII

Cu prilejul zilei de 30 Decembrie și al Anului nou 1977, revista „Tribuna școlii“ adresează tuturor cititorilor și colaboratorilor săi tradiționala urare: LA MULȚI ANI!

In fiecare școală, marea sărbătoare a centenarului Independenței naționale a României, eveniment scump al întregului nostru popor, prilejuieste acțiuni și manifestări cu ample și profunde rezonanțe patriotice. La Școala profesională specială din București, de exemplu, a fost alcătuit, din inițiativa prof. Nicolae Chișu, directorul școlii, un panou în care sînt evocate momentele ce au precedat acest eveniment, precum și documente ce atestă acest act. De cîteva luni, în fața acestui panou se desfășoară lecții de istorie, ore de dirigenție cu deosebit conținut educativ.

O ACȚIUNE POLITICĂ:

RECENSĂMÎNTUL POPULAȚIEI ȘI AL LOCUINȚELOR

— Convorbire cu prof. dr. ION MARINESCU, director în Direcția centrală de statistică, șeful secretariatului tehnic al Comisiei centrale pentru recensămîntul populației și al locuințelor —

Red.: Vă rugăm să ne spuneți cîteva cuvinte despre însemnătatea recensămîntului populației și al locuințelor care se va desfășura între 5 și 12 ianuarie 1977.

I. Marinescu: Plenara C.C. al P.C.R. din 14 aprilie 1976 a hotărît ca în perioada 5—12 ianuarie 1977 să se efectueze pe întreg teritoriul țării recensămîntul populației și al locuințelor, acțiune politică, socială și economică de mare amploare și complexitate care va servi la cunoașterea resurselor umane și materiale ale patriei noastre în vederea înfăptuirii mărețelor obiective prevăzute în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, adoptat de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Acest recensămînt reprezintă o acțiune care se efectuează la aproximativ 10 ani după ultimul recensămînt din 15 martie 1967 și este cel de-al 10-lea recensămînt din țara noastră. Caracterul profund politic al acestei acțiuni a fost subliniat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care a arătat că aceasta este o acțiune politică, nu o simplă operație statistică și că trebuie să fie sprijinit de toate organizațiile de partid,

de organele administrației centrale și locale de stat. Caracterul recensămîntului se consideră politic atît prin obiective cît și prin finalitate. Obiectivul principal de investigație îl constituie omul privit în dubla sa ipostază de producător de bunuri materiale și culturale, de forță propulsivă a progresului economic și social și în același timp de beneficiar al avuției realizate și acumulate de societate. Recenzarea locuințelor este legată de amplul program de construcție care prevede rezolvarea în linii generale a problemei locuințelor pînă în anul 1990, prevedere pentru care sînt necesare date amănunțite cu privire la mărimea apartamentelor, dotarea cu diferite elemente de confort etc., astfel încît să servească proiectării de noi tipuri de locuințe mai puțin costisitoare și cu confort sporit care să răspundă cerințelor diferitelor categorii de oameni ai muncii. Ca finalitate și mod de valorificare, recensămîntul este o acțiune politică pentru că datele și informațiile pe care le oferă servesc la fundamentarea măsurilor

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Părinții — educatori comuniști

Educarea comunistă a tinerii generații, formarea la tineri, încă de pe băncile școlii, a trăsăturilor morale caracteristice omului nou, constructor devotat al societății noastre, a dragostei și atașamentului față de patrie și partid, față de muncă și valorile sale, pregătirea sa temeinică pentru viață, toate acestea sînt sarcini de nobilă răspundere pe care partidul le-a încredințat nu numai școlii ci tuturor forțelor sociale, între care un rol esențial revine familiei.

Alături de școală, de organizațiile de tineret și obștești familia este chemată să pună o serioasă piatră la temelia pregătirii profesionale, politice și ideologice a tineretului, să-i pregătească drumul cel mai bun și să păsească cu încredere pe el. Grijă deosebită pe care partidul nostru o poartă pregătirii unui tineret capabil să preia ștafeta viitorului, s-a manifestat recent și prin stabilirea unui mai larg cadru de colaborare între școală și familie. Decretul Consiliului de Stat privind comitetele cetățenești de părinți și consiliile comitetelor organizatorice și instituționale al aplicării principiului participării maselor la conducerea

D. BODNARIUC
Inspector general școlar al județului
Suceava

(Continuare în pag. a 7-a)

Festivalul național „CÎNTAREA ROMÂNIEI“

Festivalul național „Cîntarea României“, această amplă manifestare cultural-artistică în care s-au angajat cu toate forțele creatoare, cu întregul potențial spiritual și artistic oamenii muncii din cele mai diverse domenii de activitate, a devenit, în școlile de toate gradele, o acțiune de amploare, cu profund conținut patriotic, revoluționar. Am fost în ultimele luni martorii a numeroase manifestări școlare organizate în vederea Festivalului național „Cîntarea României“ și, fiecare dintre ele, au constituit prin conținutul bogat de idei, prin semnificația lor în primul rînd, momente de educare comunistă

M. VERDEȘ

(Continuare în pag. a 2-a)

Vacanțele preșcolarelor și elevilor în anul școlar 1976 - 1977

În anul de învățămînt 1976—1977, vacanțele școlare se desfășoară după cum urmează:

Vacanța de iarnă în perioada 22 decembrie 1976—9 ianuarie 1977 (Deci, vacanța începe după ultima oră de curs a zilei de 21 decembrie, iar trimestrul II începe cu prima oră de curs în ziua de 10 ianuarie 1977).

Vacanța de primăvară în perioada 6—19 aprilie 1977. (Așadar, începe în ziua de 5 aprilie, după ultima oră de curs, și se sfîrșește la 19 aprilie, ultima zi de vacanță).

Vacanța de vară în intervalul 16 iunie — 14 septembrie 1977, pentru elevii din învățămîntul primar și gimnazial și între 16 iulie — 14 septembrie, pentru elevii din licee.

VACANŢA DE IARNĂ

Peste câteva zile, începînd cu 22 decembrie, preşcolarii şi elevii din întreaga ţară intră în vacanţă. Mult aşteptată, ca orice perioadă de odihnă bine meritată, vacanţa de iarnă oferă şi de această dată bucuriile zilelor petrecute în colonii, în tabere de odihnă — pe profile şi interese — şi de instruire, în cluburi de vacanţă, în excursii. Bogatul program al activităţilor specifice sezonului, — concretizîndu-se în multiple forme organizate de petrecere a timpului liber — continuă, în conţinutul procesului de formare şi educare a comunităţii tineretului şcolar. Pentru aceasta, conducerile unităţilor şcolare şi grădiniţelor, împreună cu organizaţiile de pionieri şi U.T.C. vor da o atenţie deosebită cluburilor de vacanţă, utilizînd baza materială de care dispun şcolile, casele pionierilor, cluburile şi casele de cultură ale tineretului, căminele culturale, bazele sportive din localităţile respective. Dealtfel, reuşita tuturor activităţilor de vacanţă este asigurată de Comandamentul central de organizare al vacanţelor, în cadrul cărui a funcţiona un colectiv organizatoric permanent, de comandamentele judeţene şi al municipiului Bucureşti, care vor antrena în această muncă şi comitetele cetăţenesti de părinţi, precum şi pionieri şi elevi utecişti.

Manifestările politico-educative şi cultural-educative desfăşurate în decursul acestei vacanţe de iarnă vor fi în mare parte consacrate aniversării zilei de 30 Decembrie — ziua proclamării Republicii — Centenarului Independenţei de stat a României, evocării răscopelii din 1907. De asemenea, pionierii şi uteciştii, toţi elevii vor fi antrenaţi în acţiunile organizate în cadrul Festivalului naţional al educaţiei politice şi al culturii socialiste „Cîntarea României”.

Activităţile turistice întreprinse în perioada vacanţei de iarnă au drept scop atît fortificarea fizică a participanţilor, cît şi educarea patriotică a elevilor în spiritul tradiţiilor de luptă ale poporului nostru, prin cunoaşterea unor locuri şi monumente istorice, a unor obiective economice şi social-culturale.

Taberele pe profile şi interese — cu durata de 7 zile — sînt organizate pentru disciplinele: istorie (în perioada 23-29 decembrie, la Giurgiu, cu participarea a 120 de elevi din clasele a VII-a şi a VIII-a) şi arte plastice (în acelaşi interval, 23-29 decembrie, la Cîmpulung Muscel, unde participă 100 de elevi din învăţămîntul gimnazial, şi la Tirgu Jiu, pentru 100 de elevi din licee).

Elevii vor avea ocazia să-şi demonstreze cunoştinţele, abilitatea şi talentul în concursuri, organizate la nivelul şcolilor, al localităţilor, al judeţelor, sau pe plan naţional, cum sînt, de exemplu, „Concursul patrulelor şcolare de circulaţie” sau „Ambasadorii prieteniei” (25—29 decembrie, la Focşani); în competiţii sportive (campionate naţionale şcolare de şah, gimnastică — între 22—31 decembrie, cupele unităţilor şcolare cu profil sportiv, hochei pe gheaţă, etapa finală, între 3—10 ianuarie 1977 la Ploieşti); în activităţi sportiv-turistice (Cupa 30 Decembrie, hochei şi patinaj viteză, etapa finală, între 23—29 decembrie la Miercurea Ciuc, Cupa Independenţei, etapa pe şcoală şi localitate, 22 decembrie 1976 — 9 ianuarie 1977, şi şah prin corespondenţă, etapa pe şcoală şi localitate, 22 decembrie 1976 — 9 ianuarie 1977).

Taberele de pregătire sportivă de iarnă, pentru ramurile atletism, sporturi nautice, schi, sanie, schi fond, lupte greco-romane, box, haltere, tenis de masă, şah, gimnastică sportivă, gimnastică modernă, inot îşi vor desfăşura

activităţile în numeroase localităţi turistice din ţară (Călimăneşti, Buşteni, Sinaia, Piatra Arsă, Predeal, Braşov, Borsec, Govora etc.), totalizînd un număr de 1975 elevi.

Programul taberelor de instruire a activului pionieresc — la care participă locţiitorii preşedintelui Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi ai preşedinţilor Consiliilor judeţene ale Organizaţiei pionierilor (335 pionieri în fiecare serie), pionierii comandanţi de unităţi din şcolile fruntaşe la învăţătură (200 pionieri), redactorii şefi ai gazetelor „Semafor” (160 pionieri) — şi al taberelor de instruire ale activului U.T.C. din toate tipurile de licee şi şcoli profesionale, la care participă 1707 elevi cuprinzînd secretari ai Comitetelor U.T.C. din licee industriale, agro-industriale, pedagogice, economice şi sanitare, din licee real-umaniste şi din şcoli profesionale — ca de altfel toate acţiunile prevăzute pentru această vacanţă — urmăresc cunoaşterea politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, educarea politică revoluţionară, în spiritul eticii şi echităţii socialiste. În consens cu prevederile programului republican al acţiunilor politico-ideologice, cultural-educative şi sportive.

Desigur, două dintre punctele atractive ale planului de activităţi recreative din prima vacanţă a acestui an şcolar se referă la serbarea pomului de iarnă (27—31 decembrie) care va avea loc în întreprinderi, unităţi socialiste din agricultura, instituţii şi cooperative meşteşugăreşti, în cluburi, case de cultură, cămine culturale, şcoli şi grădiniţe, în creşe, case de copii, precum şi în sanatoriile, preventoriile şi spitalele de copii, şi la revelionul tineretului (31 decembrie 1976 — 1 ianuarie 1977) care se va desfăşura în localuri adecvate ale cluburilor, caselor de cultură ale tineretului, cămine culturale, cantine şcolare, baze turistice şi tabere. Înlesnind cuprinderea unui număr cît mai mare de elevi din învăţămîntul liceal, tehnic profesional şi postliceal.

V. B.

SĂ CUNOAŞTEM LEGILE

Protecţia muncii în atelierele şcolare

Dezvoltarea economico-socială în ritm înalt a ţării impune măsuri hotărîte pentru ridicarea nivelului general al învăţămîntului, pentru pregătirea forţei de muncă, creşterea calificării şi organizarea reciclării oamenilor muncii din toate domeniile de activitate.

În legătură cu aceste obiective, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, a spus:

„Pornind de la faptul că şcoala reprezintă factorul de instruire şi educare a tineretului, partidul a luat o serie de măsuri pentru îmbunătăţirea învăţămîntului, pentru legarea lui mai strînsă de producţie, de viaţă. Pentru aceasta se cere ca fiecare educator şi profesor din întregul sistem de învăţămînt să fie atît un bun specialist în domeniul său, cît şi un bun educator comunist.”

Se cunoaşte că ponderea mare în producţie o deţine tineretul, care, cu multă abnegaţie, realizează sarcinile trasate de către conducerea de partid şi de stat.

În activitatea pentru dezvoltarea economico-socială, o atenţie deosebită se acordă problemelor privind organizarea unor condiţii de muncă tot mai bune şi lipsite de pericol pentru viaţa şi sănătatea oamenilor muncii.

Această grijă este în atenţia permanentă a partidului şi statului nostru, fiind reflectată şi în prevederile Constituţiei R.S.R. în Codul muncii şi, în mod deosebit, în Legea nr. 5/1965, care stabileşte că protecţia muncii este o problemă de stat şi face parte integrantă din procesul de muncă.

Potrivit prevederilor Legii nr. 5/1965, obligaţia şi răspunderea pentru realizarea deplină a măsurilor de protecţie a muncii, potrivit atribuţiilor ce le revin, le au cei ce organizează, controlează şi conduc procesul de muncă.

Această prevedere prezintă o importanţă deosebită pentru organizarea protecţiei muncii în instituţiile de învăţămînt, în condiţiile dezvoltării activităţii lor practice şi de producţie, ale creşterii răspunderii pentru prevenirea accidentelor în rîndurile tineretului şi pentru o temeinică pregătire profesională a acestora. Astfel, conducerile unităţilor şcolare, cadrele didactice şi în special maistrii-instructorii trebuie să urmărească, în întreaga activitate şcolară şi de producţie, să se asigure astfel de măsuri, care să

elimine pericolul de accidentare şi îmbolnăvire profesională.

În vederea stabilirii de măsuri, în mod calificat şi pe specialitate, toate unităţile de învăţămînt trebuie să aibă normele departamentale de protecţie a muncii şi să elaboreze instrucţiuni specifice de protecţie a muncii pentru activităţile ce le organizează. Necesitatea acestor instrucţiuni este impusă de specificul diferit al instituţiilor şcolare, atît în ceea ce priveşte locul de muncă, utilajul, spaţiul de lucru, cît şi, mai ales, elevul, cu calităţile şi deficienţele specifice vârstei.

Pentru instruirea profesională şi de protecţie a muncii, cît mai corectă, trebuie, în primul rînd, să se ia măsuri pentru perfecţionarea maistrilor-instructori, astfel ca aceştia, în toată activitatea lor, să aplice cerinţele ergonomice pentru a corecta concepţiile şi deprinderile greşite căpătate în afara şcolii. Trebuie ca toate operaţiunile executate să fie rezultatul unei analize ştiinţifice, pentru ca acestea să se facă fără eforturi şi fără pericolul de accidentare.

Am sugera ca orice operaţiune ce urmează a fi executată să aibă în fişa tehnologică, pe lângă datele de tehnologie, şi date referitoare la pericolul potenţial existent la executarea operaţiei respective, precum şi măsurile pentru prevenirea accidentelor. Maistrul-instructor trebuie să fie bine documentat cu privire la dispozitivele şi echipamentul de protecţie necesar pentru fiecare operaţie şi cu cea mai mare exigenţă să oblige elevii să le folosească în procesul muncii. El trebuie să vegheze ca toate instalaţiile menite să asigure un microclimat coresponsuzător (ventilaţie, iluminat, zgomot, etc.) să fie în stare de funcţiune şi să se aşeze în conştiinţa elevilor importanţa folosirii şi întretinerii în bună stare a acestora.

Maistrul-instructor trebuie să ştie că un mare rol îl are exemplul personal în disciplina tehnologică şi de protecţie a muncii. Nu este admisă toleranţa unor abateri de la normele de protecţie a muncii, care, din păcate, se mai constată în unele şcoli unde elevii sînt puşi să lucreze pe strungi şi la polizoare fără echipament de protecţie şi unde se folosesc instalaţii electrice improvizate, sau alte asemenea abateri, din care elevul poate căpăta cunoştinţe necorespunzătoare şi deprinderi care ulterior pot avea consecinţe nefaste în activitatea sa profesională.

Statul nostru a avut în vedere că se pot manifesta unele abateri de la Normele de protecţie a muncii, stabilind prin H.C.M. 2494/1968 sancţionarea contravenţională a celor vinovaţi, iar prin Legea nr. 5/1965, pentru cazul cînd se constată locuri de muncă cu pericol iminent de accidentare, persoanele vinovate pot fi condamnate la închisoare între 2 luni şi 3 ani. În cazul maistrilor-instructori şi al profesorilor de specialitate, problema este cu atît mai gravă, intrucît tinerii adolescenţi ca asemenea deprinderi necorespunzătoare căpătate în şcoală sînt expuşi unui pericol potenţial în procesul de producţie din întreprinderi.

O atenţie deosebită trebuie acordată din această cauză instructorului de protecţie a muncii în procesul de învăţămînt, fiind obligatorie verificarea coresponsuzătoare a modului de însuşire a cunoştinţelor predate, în baza Normelor departamentale specifice şi a instrucţiunilor proprii de protecţie a muncii.

Pentru aceasta, unităţile de învăţămînt trebuie să asigure materialele necesare la instruire ca: norme, planşe didactice, afişe, diapozitive, filme etc.

Pentru evitarea accidentelor se recomandă ca instituţiile de învăţămînt, prin cadrele didactice, să organizeze controale proprii asupra activităţii practice şi de producţie din punct de vedere al protecţiei muncii şi să analizeze sistematic modul cum se asigură predarea cunoştinţelor în acest domeniu.

Ing. FLOREA CERNICA
Inspector de Stat
şef în Ministerul Muncii

Festivalul naţional „Cîntarea României”

(Urmare din pag. 1)

revoluţionară, de vibrată educare patriotice şi cetăţenească, de formare la elevi a respectului şi mîndriei faţă de valorile materiale, morale şi spirituale ale trecutului patriei noastre, ale prezentului socialist. Vastul program elaborat de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului în colaborare cu organizaţiile de copii şi tineret în vederea acestui Festival cuprinde activităţi dintre cele mai diverse, începînd cu cele ştiinţifice, tehnice, pînă la cele cultural-artistice, sportive şi turistice.

Iată, consemnate pe scurt, cîteva din momentele pregătitoare ale Festivalului naţional:

● În cadrul fazei de masă a Festivalului „Cîntarea României”, elevii Şcolii generale nr. 172 din Capitală au susţinut recent un frumos spectacol muzical-coregrafic prin care au cîntat şi slăvit chipul patriei dragi, precum şi o scenetă cu titlul „Teză la limba română”.

● Pionierii din Alexandria au deschis o expoziţie intitulată „Culorile libertăţii” în care sînt prezentate lucrări închinată realizărilor oamenilor muncii din patria noastră.

● Ansamblul folcloric „Doinitorii Runcului” al elevilor din comuna Runcu, judeţul Dimboviţa, a susţinut în comună şi satele din împrejurimi cîteva frumoase spectacole alcătuite din cîntece şi dansuri culese din folclorul local.

● Recent, a luat fiinţă cînaclul „Po-taişsa” al tineretului revoluţionar din Turda. Primele manifestări au fost organizate de elevii liceelor nr. 1 şi nr. 2 şi au cuprins un program al brigăzilor artistice, lecturi din operele scriitorilor noştri contemporani, precum şi versuri ale elevilor dedicate patriei şi partidului.

● Vacanţa de primăvară va oferi elevilor prilejul unor mai intense pregătiri. În această perioadă vor avea loc, de pildă, etapa judeţeană şi a municipiului Bucureşti în domeniul interpretării pentru interpreţi individuali şi formaţii artistice de muzică vocală şi instrumentală, coruri, fanfare, orchestre, dans popular, dans cu temă, brigăzi etc., etapa pe şcoală şi localitate a concursului de artă populară-expoziţie şi sesiuni de etnografie şi folclor, iar pentru elevii din învăţămîntul artistic, etapa pe şcoală a concursului de coregrafie.

Evocarea trecutului glorios

Comisia metodică a profesorilor de istorie din cadrul Casei corpului didactic din Bucureşti — responsabil: prof. Maria Buga — are înscris în planul său de activitate diferite acţiuni: schimburi de experienţă, expoziţii tematice, sesiuni de referate ale profesorilor, cercetări pe teme de istorie locală, consacrate realizării educaţiei elevilor în spiritul respectului faţă de trecutul de luptă al poporului, al clasei muncitoare, al elanului revoluţionar în construirea socialismului. Recent, la Şcoala generală nr. 39 din Bucureşti, în cadrul cercului metodic, profesorii de istorie din Capitală au participat la un montaj cultural-educativ, „Drum de glorie”, consacrat sărbătoririi împlinirii unui secol de la cucerirea independenţei de stat a României. Elevi, membri ai cercului de

istorie „Columna” de la Şcoala generală nr. 39 — condus de prof. Victoria Cerăceanu, directoarea şcolii, şi prof. Maria Ionescu — au susţinut referate pe un fond muzical adecvat şi au urmărit cîteva momente ale războiului de independenţă, evocate de tovarăşul colonel dr. în istorie, Vasile Mocanu; elevii Şcolii generale nr. 30 — prof. Elena Gheorghe, directoarea adjunctă a şcolii — au prezentat montajul muzical-literar „De la străbuni la noi”, iar elevii Şcolii generale nr. 26 — prof. Cecilia Andrei — au prezentat un moment folk şi o expoziţie filatelice pe teme istorice.

Dintre acţiunile comisiei metodice a profesorilor de istorie mai menţionăm expoziţia „De la străbuni către nepoţi”, deschisă marţi 14 decembrie a.c., la Casa corpului didactic din Bucureşti şi consacrată evocării trecutului nostru glorios.

VIOLETA APOSTOL

„Mi-e cugetul, în dreaptă istorie, steag”

Sub genericul „Mi-e cugetul, în dreaptă istorie, steag!” la Sîngeorz-Băi, judeţul Bistriţa-Năsăud, a avut loc o interesantă manifestare literar-artistice închinată Centenarului Independenţei. La prezentarea recitalului (realizat la clubul „Hebe” din staţiune) şi-au adus contribuţia cînaclurile literare ale cadrelor didactice: „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, „Grigore Silaşi”, din Beclean pe Someş, „Andrei Mureşanu” din Sîngeorz-Băi şi Societatea culturală „Liviu Rebreanu” din Maieru.

Creaţiile literare (versuri şi proză), muzica folk, precum şi culegerile folclorice prezentate au fost răsplătite, de către oamenii muncii prezenţi în staţiune, cu vii aplauze.

Cu aceeaşi ocazie a avut loc o constatare a celor patru grupări literare din cele două judeţe, Cluj şi Bistriţa-Năsăud.

Prof. ION MIHAIL POPA

Şcoli bănăţene la aniversarea bicentenarului

Anul acesta, în judeţul Timiş şi-au sărbătorit bicentenarul 138 unităţi şcolare. Aniversările au prilejuit trecerea în revistă a succeselor raportate, în decursul a 200 de ani, de şcoala bănăţeană în limba română sau în limbile naţionalităţilor conlocuitoare. În şcoli sau licee, ca cele din Sînnicolau Mare, Făget, Gâtaia, Buziaş, Belint, Coştei, Variaş, Balint, Ghiroada, Vulcani, Satchinez, Beregsăul Mare, Izvin au fost evocate, cu prilejul aniversărilor, figurile înaintaşilor care au răspîndit lumina cărţii în Banat şi s-au adus un călduros omagiu partidului, pentru condiţiile de care se bucură astăzi învăţămîntului din ţara noastră.

A. D.

Școlile mehedintene în primul trimestru al anului școlar

În a doua jumătate a lunii noiembrie, un colectiv de inspectori din Ministerul Educației și Învățământului, din cadrul Inspectoratului școlar, precum și din activiștii ai Comitetului județean U.T.C. și ai Consiliului național al Organizației pionierilor a efectuat controlul și îndrumarea activității unor școli din județ. Obiectivele acestei activități, determinate de sarcinile prioritare și specifice ale primei etape ale acestui an școlar, îngăduie constatarea progreselor înregistrate în dezvoltarea și perfecționarea învățământului din județ, precum și a numeroase experiențe și rezultate obținute în îndeplinirea sarcinilor trasate școlii prin hotărârile partidului nostru.

Rețea școlară adecvată nevoilor județului

Dezvoltându-se an de an, rețeaua școlilor din județ este, în prezent, aptă să asigure cuprinderea integrală a copiilor în învățământul obligatoriu, precum și a unor efective tot mai mari de copii și tineri în celelalte trepte de învățământ. Astfel, în acest an școlar, circa 84% din copiii în vîrstă de la 3 la 6 ani sînt cuprinși în grădiniță; aproape toți copiii de 5 ani — aproximativ 97% — beneficiază de educație preșcolară. Adăugînd la această faptură că în orașe și centre muncitorești 3/4 din totalul copiilor de vîrstă preșcolară sînt cuprinși în grădiniță cu program prelungit, primind îngrijire și educație pe toată durata zilei de muncă, obținem dimensiunile cantitative atît ale funcției sociale ale instituțiilor preșcolare, de sprijinire a mamelor angajate în muncă, cît și ale celei pedagogice, de educație și pregătire a copiilor pentru activitatea școlară.

Rețeaua școlilor generale, judicios amplasată în teritoriul, oferă posibilitatea frecventării cursurilor de către toți copiii de vîrstă învățământului primar și gimnazial.

Structura învățământului liceal și profilul unităților sînt, în general, în concordanță cu nevoile de forță de muncă ale județului. Cele 17 licee și 12 filiale ale acestora au făcut posibil ca printr-o activitate susținută de orientare a elevilor, aproape 98% din absolvenții clasei a VIII-a din anul școlar precedent să frecventeze cursurile anului I de liceu.

Condiții prielnice pentru activitatea didactică rodnică

Crearea condițiilor didactico-materiale necesare perfecționării procesului didactic constituie obiectul unor atențe preocupări din partea inspectoratului școlar, sub îndrumarea Comitetului județean de partid și cu sprijinul Consiliului popular județean. Ea se exprimă atît în realizarea unui program de organizare și dotare a școlilor cu mijloacele de instruire fără de care nu poate fi conceput un învățământ modern, eficient, cît și în interesul pe care-l manifestă colectivele didactice în această direcție. Rezultatele obținute sînt edificatoare pentru progresele realizate în ultimii ani. Astfel, în acest an școlar aproape 80% din școlile generale au organizat laboratoare de fizică, fizică-chimie sau chimie-biologie. Tot atîtea dispun de truse complete necesare studiului fizicii în școala generală. urmind ca în anul școlar 1977/1978 să se asigure tuturor școlilor o asemenea trusă.

În contextul acestor preocupări, un loc deosebit îl ocupă pregătirea tehnico-practică a elevilor. Pentru aceasta, sînt construite sau amenajate 286 ateliere, din care 229 pentru școlile generale și 57 pentru licee. Pentru a asigura folosirea lor intensivă și posibilitatea ca toți elevii începînd din clasa a V-a să poată avea locuri de practică, atelierele sînt organizate cu funcție interscolară, constituindu-se 57 de centre. O experiență bună o constituie funcționarea microîntreprinderii „Hărnicia” din municipiul Drobeta-Turnu Severin în care își desfășoară activitatea aproape 7000 de elevi.

Pregătirea temeinică a elevilor și educarea lor patriotică, revoluționară și socialistă, obiective majore

Întreaga activitate de îmbunătățire a cadrului didactico-material și de încadrare a școlilor, îndrumarea personalului didactic se desfășoară în perspectiva îndeplinirii sarcinilor fundamentale trasate școlii referitoare la creșterea nivelului de pregătire științifică și tehnico-practică a elevilor, educarea patriotică, revoluționară și socialistă, educarea prin muncă și pentru desfășurarea unei activități social-utile. În acest sens, o grijă deosebită a fost acordată organizării temeinice a activității didactice, exprimată în cunoașterea conținutului programelor școlare, îndeosebi a elementelor noi introduse în acestea, elaborarea unor planuri de parcurgere a materiei în funcție de schimbările produse în

structura anului școlar, realizarea practicii tehnico-productive în perioade compacte (în licee) și alcătuirea unor programe de activitate menite să asigure o dozare rațională a eforturilor elevilor pe parcursul trimestrului.

Evident că rodul acestor măsuri se concretizează, în ultimă analiză, în preocuparea multor cadre didactice de a sporii eficiența lecțiilor. În acest sens, străduința de a realiza o densitate maximă a activităților în desfășurarea lecțiilor, folosirea tehnicilor de lucru prin care să asigure participarea efectivă a elevilor în asimilarea cunoștințelor, stimularea dialogului cu clasa, organizarea de dezbateri în jurul unor teme ș.a., caracterizează activitatea didactică a multor învățători și profesori. Recentele orientări și indicații date de conducerea partidului privind intensificarea activității de educație patriotică, revoluționară și socialistă se reflectă în grija manifestată de cei mai mulți învățători și profesori față de valorificarea valențelor educative, formative, ale conținutului lecțiilor, la toate obiectele de învățământ și în cadrul activităților extrașcolare. Lecții de limba și literatura română au prilejuit analiza profundă a trăsăturilor morale ale eroilor operelor studiate, lupta pentru libertate națională și socială; multe lecții de biologie și geografie au contribuit la formarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață, la educația ateist-științifică și la dezvoltarea dragostei pentru natura țării noastre, constituind, totodată, îndemnuri la o atitudine activă de protecție față de mediul înconjurător. Constatările făcute la mulți dintre profesorii vizitați atrag, însă, atenția asupra unor aspecte neizbutite în activitatea lor și care trebuie să devină obiective ale activității metodice, de control și îndrumare. Avem în vedere integrarea mijloacelor de învățământ în desfășurarea lecțiilor; creșterea ponderii activităților cu caracter practic-aplicativ la unele discipline ca fizica, chimia, biologia, matematica; folosirea metodelor și procedeele care stimulează procesele de gîndire, aptitudinea de a munci independent, creativitatea elevilor etc.

Rezultatele obținute de școli reflectă într-o măsură însemnată și activitatea conducerilor de școli și a inspectoratului școlar. Pe fondul preocupărilor de rezolvare a problemelor „curente” privind organizarea și îndrumarea activității unităților, două aspecte sînt demne de relevat. În-tii, faptul că activitatea de control și îndrumare a școlilor se realizează în cadrul unui program pentru mai mulți ani astfel încît să se asigure verificarea și îndrumarea muncii în ansamblu a fiecărei unități. Al doilea aspect îl reprezintă instituirea unui sistem de evidență riguroasă a rezultatelor probelor de sondaj aplicate, pe școli și cadre didactice, precum și a rezultatelor obținute de absolvenții școlilor din județ la examene de admitere sau la alte confruntări. Aceasta permite inspectoratului școlar să evalueze randamentul fiecărei școli și al fiecărui învățător sau profesor, în funcție de rezultatele obținute în pregătirea elevilor și să adopte măsurile corespunzătoare în vederea îmbunătățirii muncii în școli.

ION T. RADU
ION BOTEZATU
din Ministerul Educației și învățământului

Ora de informare politică

În preajma încheierii trimestrului I, am întreprins o anchetă prin cîteva școli din Capitală și din orașul Cîmpulung Muscel cu intenția de a oferi colegilor noștri cîteva modalități de desfășurare a orei de informare politică soluții, sugestii.

Măsura de a se organiza cu regularitate, la două săptămîni, pentru fiecare clasă de elevi ai școlilor gimnaziale, liceale, profesionale și postliceale a unei ore de informare politică a stîrnit interes și audiență la toți profesorii. De matematică, fizică sau chimie, de limbă română, istorie sau geografie, de educație fizică sau desen, fiecare profesor este conștient de faptul că rolul său ca pedagog comunist este nu numai de a transmite cunoștințe, de a-i informa pe elevi, ci, în același timp, de a le crea convingeri politice, atitudini comuniste, dorința de participare, de angajare la viața socială, și politică a patriei. În fiecare școală a fost desemnat să răspundă de această oră un profesor care, sub direcția îndrumării a organizației de partid, se preocupă de încadrarea sa în orar, de stabilirea, împreună cu diriginții, a celor mai bune modalități de desfășurare.

Prof. Gh. Costache, secretar al organizației de partid de la Școala generală nr. 121 din Capitală, spunea că, în afara instruirilor periodice pe care sectorul de partid respectiv le face cu profesorii ce răspund de această oră, în școala sa, comisia metodică a diriginților a discutat recent această temă.

Secretarul organizației de partid de la Liceul nr. 36, a relevat sprijinul pe care îl acordă profesorilor pentru pregătirea orei de informare politică cabinetul de partid al sectorului 7 prin realizarea unor sinteze a evenimentelor interne și externe și a altor materiale ajutoare, necesare desfășurării unei bune informări politice.

Am desprins din relațiile profesorilor și din experiența lor de organizare a acestor ore timp de aproape un trimestru, următoarele: pentru a avea eficiență, a nu fi formală este necesar ca ora de informare politică să aibă o structură și modalități de desfășurare diferențiate, mai întîi pe cicluri școlare — clasele V—VIII —anii II—IV liceal și apoi, această diferențiere să meargă chiar pînă la anii de studii. Prof. Irina Cerel, director adjunct la Școala generală nr. 197 din București, spunea că la clasele V—VIII, pornind de la faptul că elevii nu au cunoștințe de socialism științific, economic politic și, în general, nu au formate reprezentări asupra unor fenomene politice și ideologice, un limbaj adecvat, ora de informare politică are scopul de a le clarifica și explica noțiunile, de a-i familiariza cu limbajul înțeles în presă, de a-i învăța și obișnuș să se autoinformeze. Din aceste motive consideră că la aceste clase discuțiile nu trebuie lăsate pe seama elevilor, dirigintele fiind cel care să intervină mai mult.

Prof. Maria Popa Oprea: la clasa a V-a, unde sînt dirigintă, ora de informare politică o pregătesc în mod deosebit pentru că în ea elevii iau pentru prima oară contact cu problemele politice și ideologice, cu noțiuni noi. Le recomand la această vîrstă să urmărească nu atît presa pe care nu o înțeleg întotdeauna, cît mai ales radioul și televizorul. M-am convins că rețin mai ușor prin audiență. A trebuit să explic, la o primă oră, ce înseamnă Plenară pentru că mulți nu înțelegeau sensul, deși foloseau cuvîntul.

Prof. Menexie Angelescu: eu procedez astfel: recomand fiecărui elev să-și noteze evenimentele interne și externe din intervalul respectiv. La oră mă opresc asupra citorva mai importante, dînd prioritate evenimentelor interne. Caut de fiecare dată să arăt și care poate fi contribuția lor de școlari și pionieri la înfăptuirea politicii partidului.

Prof. Adriana Marinescu, propagandist la Școala generală nr. 197 din București: la clasa a VIII-a conținutul și modalitățile de desfășurare sînt altele. Antrenez mai mult clasa. La început desemnez doi elevi pentru desfășurarea orei: unul pentru selectarea știrilor interne, altul pentru cele externe. Nu a fost bună metoda. Clasa era pasivă. Acum solicit pe fiecare, discut cu întreaga clasă.

Din caietul de audiențe pe marginea unor ore de informare politică al prof. Nicolae Constantinescu, directorul școlii amintite mai sus, rețin cîteva note: „Ora de informare politică nu este un buletin de știri. Nu este bine să fie aglomerate la oră evenimentele interne și externe din două săptămîni, fără a fi selectate și comentate”.

„Elevii au citit din ziare titlurile unor articole privind evenimente interne și externe. Dirigintele nu a intervenit”.

Observațiile sînt judicioase. Directorul ne spune că nu au rămas doar în caiet. A discutat în parte pe marginea fiecărei ore amintite cu fiecare dintre diriginți.

Cadrul de desfășurare a orei de informare politică poate fi diferit. La Liceul „Dinicu Golescu” din Cîmpulung Muscel multe ore se desfășoară la Cabinetul de științe sociale.

Prof. Ștefan Ioan: am avut cu anul II B o oră de informare științifică în Cabinetul de științe sociale foarte reușită. Avem acolo standuri mobile care ne oferă material la zi pentru informare și dezbateri.

Prof. Victor Poșani folosește adesea biblioteca pentru că acolo are la îndemîna material ilustrativ bogat. Orele sale cu anul III B constituie, cum ne mărturisea, dezbateri interesante la care elevii vin cu informație bogată. Sînt dornici de discuții, îi interesează evenimentul politic, au formate convingeri, opinii.

Prof. Ilie Gheorghe și prof. Veruța Pleșu, de la același liceu, folosesc la aceste ore sintezele politice care apar în ziarul „Știința”. Au început să-și deprindă elevii să alcătuiască ei înșiși scurte sinteze sau comentarii pe marginea unor evenimente pe care le publică fie în revista școlii, fie la ziarul de perete.

Pentru ca elevii să poată lua zilnic contact cu evenimentele din presă, la Școala generală nr. 2 din Cîmpulung Muscel sînt așigurate zilnic de către elevii la un avizier articole mai importante.

Prof. Ion Solomon, directorul Liceului „Dinicu Golescu”, ne spune că se pot organiza ore de informare politică pe liceu atunci cînd sînt evenimente de amploare care trebuie cunoscut de elevi în timpul oportun. A invitat să țină aceste ore și oameni din afara școlii: activiști de partid, cadre ale armatei etc.

Sînt consemnate aici doar cîteva modalități cu speranța că vor folosi colegilor noștri din celelalte școli.

MONICA ROBEA

RECENSĂMÎNTUL POPULAȚIEI ȘI AL LOCUINȚELOR

(Urmare din pag. 1)

de traducere în viață a prevederilor din Programul Partidului Comunist Român.

Red.: În ce va consta contribuția cadrelor didactice la înfăptuirea acestei acțiuni politice de o atît de mare importanță și amploare?

I. Marinescu: Cadrelor didactice le revine un rol de mare însemnatate. Trebuie spus de la început că din imensa armată de aproximativ 130000 de recenzori, recenzori-șefi ori responsabili de circumscripție, peste 70 la sută va fi constituită din personalul didactic. Alături de ponderea cadrelor didactice din instituțiile de învățământ de toate gradele, de marea lor număr antrenat prin organizarea, conducerea și efectuarea recensămîntului, cred că se cuvine să amintim, pentru a întregi imaginea însemnatului lor aport în această acțiune, masiva participare a școlii la lucrările pregătitoare desfășurate pe întreg teritoriul țării în cursul anului 1976. Cadrele didactice au participat la revizuirea nomenclaturii și denumirii străzilor, a numerelor de case, la întocmirea listelor clădirilor, a listelor străzilor și satelor etc. Toate aceste elemente au fost utilizate la operațiile de împărțire a teritoriului municipiilor, orașelor și comunelor în sectoare de recensămînt, secționarea de îndrumare și control, circumscripției de recensămînt, la determinarea suprafețelor camerelor de locuit și dependențelor și a altor spații ale locuințelor.

Putem să facem și o apreciere, anume, aceea că rezultatele bune obținute de cadrele didactice în acțiunile pregătitoare ne îndreptătesc să credem că strădaniile lor la înfăptuirea propriu-zisă a acestei acțiuni politice cu profil de investigație socială vor fi încununare și în continuare de succes.

Red.: Ce alți factori vor condiționa succesul cadrelor didactice în această acțiune?

I. Marinescu: Pentru a-și desfășura activitatea în cele mai bune condiții, cadrele didactice care vor acționa în teritoriul ca recenzori, recenzori-șefi și responsabili de circumscripție vor trebui să-și însușească bine și corect tehnica de efectuare a recensămîntului, normele metodologice și conținutul întrebărilor, astfel încît pe baza acestei cunoașteri să fie în măsură să rezolve corect și în spiritul principiilor din instrucțiunile gama variată de probleme pe care le ridică particularitățile de cazuri și teritoriale.

Red.: Ce ne puteți spune despre tehnica recensămîntului?

I. Marinescu: Înregistrarea datelor referitoare la persoane, locuințe și clădiri se face, așa cum am arătat, în perioada 5—12 ianuarie 1977, deci într-un interval de timp de opt zile. Dar aceste date trebuie să reflecte „fotografia” situației de la ora zero din noaptea de 4 spre 5 ianuarie 1977, moment cunoscut în lucrările recensămîntului sub denumirea de „moment critic”. Înregistrarea datelor în formulare de recensămînt se face de către recenzorii recrutați din personalul întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor cooperatiste și obștești, pe baza declarațiilor libere ale fiecărei persoane supuse

recensămîntului. Înainte de a începe pe teren operațiile propriu-zise de înregistrare, recenzorii vor efectua în zilele de 3 și 4 ianuarie 1977, vizite preliminare ale gospodăriilor, cu scopul de a recunoaște limitele sectoarelor ce le-au fost încredințate, de a întocmi, de comun acord cu populația, graficul operațiilor de înregistrare, în funcție de timpul disponibil al fiecărei persoane și de a da lămuriri asupra scopului și obiectivelor recensămîntului. Intrucît înregistrările în formulare se fac pe baza liberelor declarații, potrivit legilor țării, recenzorii trebuie să asigure condiții pentru ca fiecare persoană să-și declare în deplină libertate datele și informațiile cerute de formularele de recensămînt. Pentru a se bucura de sprijinul și încrederea populației, recenzorii trebuie să aibă tact, o comportare civilizată și să păstreze, cu strictețe, potrivit Decretului nr. 145 din 25 mai 1976, secretul datelor înscrise pentru fiecare persoană, în formulare de recensămînt.

„Munkásélet” — 50 de ani de apariție

Gazeta „Munkásélet” care a împlinit 50 de ani de apariție — are o veche tradiție în presa comunistă și democratică din țara noastră.

La împlinirea a 50 de ani de la apariție, revista „Tribuna școlii” adresează colectivului gazetei semicentenare celor mai calde urări de succes în activitatea militantă pe care o desfășoară pentru înfăptuirea politicii Partidului Comunist Român.

In îndeplinirea sarcinilor ce revin școlii din Programul de măsuri în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative, cadrele didactice depun cu succes eforturi pentru a valorifica experiența colectivă a propriei lor activități la catedră. Publicăm în acest sens scurte prezentări ale unor idei și acțiuni valoroase aparținând colaboratorilor revistei.

PREȘCOLARI

Amenajarea cadrului grădiniței — mijloc important de educație patriotică

În lumina documentelor Congresului al XI-lea, ale Congresului educației politice și al culturii socialiste și potrivit prevederilor programei activității instructiv-educative în grădinițele de copii, educației moral-politice și patriotice i s-a acordat o importanță deosebită. Educația patriotică se face atât în activitățile special organizate și prevăzute în orarul săptămânal, cât și în toate ocaziile ivite, pe tot parcursul șederii copiilor în grădiniță. În timpul plimbărilor, excursiilor, vizitelor la anumite obiective din orașul nostru, cu ocazia sărbătorilor naționale, cu prilejul vizitării muzeelor, expozițiilor și a magazinelor cu obiecte de artizanat, li s-a explicat copiilor că toate aceste lucruri minunate sînt creația harnicului nostru popor și a grijii deosebite a conducătorilor poporului nostru. Zona geografică în care locuim este deosebit de frumoasă. Cu locuri pitorești, cu obiceiuri frumoase, cu port frumos și cu oameni vrednici. Despre toate acestea li s-a vorbit copiilor. Totodată, am organizat în sala de grupă o expoziție artizanală în care am expus: fluiera frumos sculptate, machete de viori de la Fabrica de instrumente muzicale din orașul nostru (Reghin), prosoape, câni, farfurii, covorașe mici, toate purtînd specificul regiunii noastre.

În anul acesta, pe lângă acest colț, mult îndrăgit de copii, am amenajat și un panou în care, în centru, sînt așezate portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu, stema țării și stema partidului, două hărți ale țării, una cu multe buline roșii, de diferite mărimi,

— care reprezintă orașele și satele din țara noastră — și o altă în care firsoare de apă albastră marchează apele țării, fire de material textil de culoare maronie — mușchi, cele verzi reprezentînd pădurile noastre, iar fondul galben-auriu — pe care sînt așezate toate acestea — lanurile cîmpurilor. Între aceste hărți, cele 2 steaguri — al țării și al partidului — străjuiesc cu demnitate stemele și hărțile țării. Florile naturale, puse de o parte și de alta a acestui colț, dau o notă de veselie și frumusețe. Întreg acest colț este încadrat de o frumoasă panglică tricoloră care, plecînd de deasupra portretului secretarului general, înconjoară stemele, hărțile, steagurile țării, așa cum — în realitate — conducătorul nostru iubit, cu grația neobosită, cu demnitate și competență, înconjoară întreaga țară, apărînd interesele întregului nostru popor.

Copiii au în raza vederii, în fiecare clipă, acest colț, înțeleg tot ce este cuprins în el și, deși sînt copii mici, de 3—4 ani, știu cum se numește țara noastră, numele conducătorului nostru, știu că noi sîntem români, că avem o țară bogată și frumoasă și că vorbim o limbă dulce și armonioasă — limba românească. În inimile lor tinere, prin educația moral-politică și patriotică ce li se face, în mod stăruitor și sistematic, a încolțit deja sentimentul patriotic, sentiment ce, prin permanența noastră grijă se va dezvolta, va crește, va înflori și va da roadele iubirii față de țară și popor.

EMILIA POP,
educatoare, Grădinița nr. 2 Reghin

Sala de grupă — cadru propice de desfășurare a activității cu preșcolarii

Deoarece multe activități cu copii se desfășoară în sala de grupă, cred că e necesar să se acorde o deosebită atenție amenajării ei. Eu am pus un mare accent pe acest lucru și în fiecare an mă gîndesc ce să aduc nou în sala de grupă. Totodată, consider absolut necesar ca sala de grupă să constituie un cadru propice de desfășurare a activității cu copiii. De aceea, în sală am amenajat un colț al povestirii, un colț al activităților matematice, un colț al activităților manuale. N-am omis nici colțul viu, unde sînt expuse ghivece cu flori și cutii cu pămînt, în care copiii seamănă diferite semințe, urmîrind încolțirea, creșterea, înflorirea lor etc. Acest colț e îngrijit de copii cu multă plăcere.

Sigur că materialele expuse fie la colțul povestirii, fie la colțul activităților matematice etc., sînt schimbate periodic, în funcție de tema activităților desfășurate.

Nu sînt de acord cu depozitarea, la întimplare, în sala de grupă, a tot felul de materiale și nici cu amenajarea unor vitrine cu jucării, cum se întîlnește la multe educatoare.

Copilul trebuie să vadă mereu noul în fața ochilor săi. Numai astfel activitățile desfășurate cu copiii vor fi interesante, le vor dezvolta gîndirea independentă, spiritul de observație, creativitatea. Totodată, se vor orienta și se vor adapta mult mai ușor atunci cînd în fața lor vor apărea noi situații.

În prezent, lucrez la amenajarea unui colț al educației moral-politice și patriotice a copiilor. Îl concep ca un mijloc de educare a dragostei față de patrie, partid și popor, față de părinți și locul natal, față de județul nostru. Tot-

odată, concep acest colț ca un mijloc de cunoaștere concretă a realității socialiste. Harta județului Maramureș, la care lucrez și care cuprinde frumoase desene, va dezvolta la copii dragostea față de bogățiile și frumusețile județului nostru.

NĂSTACA VLAD
educatoare, Grădinița Șteu,
județul Maramureș

Consfătuire la Oradea

În zilele de 3 și 4 decembrie a.c., sub egida Uniunii sindicatelor din învățămînt, știință și cultură și cu concursul Inspectoratului școlar județean Bihor, s-a desfășurat, la Oradea, o importantă Consfătuire pe țară a educatoarelor, avînd ca obiectiv un larg schimb de experiență, însoțit de demonstrații practice, organizate la unitățile preșcolare ale orașului, de care au beneficiat cadre didactice experimentate din toate județele țării. În ședințele plene, au rostit referate și prezări Ana Săndulescu, inspector general al Inspectoratului școlar județean Bihor, Constantin Stăiculescu, vicepreședintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, Dobrița Tigăran, secretara Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, și Rodica Șovar, inspector principal în Ministerul Educației și Învățămîntului. A prezentat unele concluzii Eleonora Pop, inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului.

CLASELE I-IV

Dezvoltarea gîndirii logice prin predarea lecțiilor de aritmetică

Problemele, ca punct de plecare în toate etapele lecției, în sistemul de lecții, dezvoltă judecata elevilor, ducîndu-i spre un calcul real, legat de realitate, conștient, operativ și creator. De exemplu, cerîndu-le elevilor să deosebească denumirea rezultatului scăderii „rest” de „diferență”, ei au reușit să formuleze probleme care cer să aflăm restul, și alt tip de probleme: care cer să aflăm diferența. Alcătuirea problemelor de aceste două tipuri aprofundează, formează cunoștințe durabile, în cadrul învățării operației de scădere.

Exemple: $240 - 70 = 170$.

a. Maria a depus la C.E.C. 240 lei. A scos 70 lei, pentru excursie. Cîți lei i-au rămas la C.E.C.?

b. Maria are 240 lei. Sora ei mai mică are cu 70 lei mai puțin. Cîți lei are sora ei?

c. Maria are 240 lei. Sora ei are 70 lei.

1. Cu cîți lei are mai puțin sora ei?

2. Cu cîți lei are mai mult Maria decît sora ei?

(Comparația a două numere oferă posibilitatea ca elevii să sesizeze că este vorba de diferența dintre ele).

Folosind variantele în cadrul însușirii sensului operației, am pus accent pe

judecata problemei, care duce la dezvoltarea gîndirii matematice a elevului iar calculul a fost pe planul al II-lea. În acest caz, calculul nu este atît de rapid, dar e conștient. Rapiditatea calculului se formează progresiv și ca un mijloc de a afla răspunsurile la problemele din viața practică. Totodată se realizează și conținutul educativ-afectiv, matematica fiind un obiect concret, nu abstract și sec. De aceea, elevii mei au îndrăgit-o și lucrează cu plăcere la această disciplină, atît de importantă și cu multiple valențe educative.

O greșeală care se face în predarea aritmeticii este tocmai separarea calculului oral și scris de rezolvarea problemelor. Interdependența dintre problemă și calcul, pornind de la problema reală, trezește interesul elevului pentru calcul, ca scop final, spre a se ajunge la răspunsul pe care îl căutăm la fiecare problemă. Gîndirea logică a elevului se formează mai ușor, aceasta fiind un sprijin prețios în corelarea cu celelalte discipline.

Inv. MARIA MANOLESCU
Școala generală nr. 6 din Tg. Mureș,
jud. Mureș

Aceeași sarcină didactică, dar diferențiată calitativ

Este binecunoscut faptul că, în condițiile predării simultane la două clase, o mare parte din timpul orei de curs este afectată muncii diferențiate și independente. De felul cum învățătorul știe să organizeze această muncă, să o facă atractivă și interesantă pentru elevi, depinde însușirea și aprofundarea cunoștințelor acestora, în ultimă instanță succesul lor școlar.

Predăm de mai mulți ani în condiții de muncă simultană, într-o școală sătească și totuși și în aceste condiții se poate munci diferențiat, se pot aplica metode moderne de lucru cu elevii.

Pentru a realiza o tratare diferențiată a elevilor, am folosit în principal două modalități de lucru, din care prezentăm ceea ce am denumit aceeași sarcină didactică, dar diferențiată calitativ. Această modalitate este necesară, deoarece în orice colectiv de elevi există unii cu o viteză mai mare de lucru, iar alții cu un ritm mai lent. Or, în condițiile predării simultane este necesară stabilirea unor asemenea sarcini de muncă independentă, încît fiecare elev să fie ocupat tot timpul cît se lucrează cu cealaltă clasă. Numai astfel se poate asigura disciplina clasei, munca efervescentă și creatoare din partea tuturor elevilor, sporind, în același timp, încrederea în forțele lor.

Am procedat în acest fel la toate obiectele de învățămînt și la toate clasele pe care le-am condus de-a lungul anilor. Așa, de exemplu, la clasa I, la obiectul aritmetică, pentru grupa elevilor avansați, cu un ritm de lucru mai rapid, s-au dat exerciții de tipul: $3+2-4=?$; $9-6:4=?$, iar pentru

grupa elevilor cu un ritm de muncă mai lent s-au stabilit exercițiile: $3+2=?$; $5-4=?$; $9-6=?$; $3+4=?$.

Se poate observa că sarcina didactică a fost aceeași (însușirea adunării și scăderii pînă la 10), dar complexitatea exercițiilor diferă.

Această modalitate se poate aplica și la alte obiecte de studiu. Pentru a realiza o bună compunere cu tema: „Transformarea unui dialog în povestire”, am dat ca sarcină grupei elevilor avansați din clasa a IV-a să transforme în povestire dialogul din lectură în întregime, pe cîtă vreme pentru grupa elevilor mai slabi, cu un ritm de muncă mai lent, am cerut să transforme în povestire numai un fragment din lectură.

Sarcina didactică de reproducere în scris a conținutului dialogat al unei lecturi prin trecerea verbelor — la persoana I și a II-a la persoana a III-a a fost realizată, toți elevii reușind să fie activizați cît mai eficient, avînd deplină mulțumire și satisfacție a muncii împlinite.

După părerea noastră, munca diferențiată nu înseamnă nicidecum scăderea exigenței sau o reducere a volumului de cunoștințe pentru unii elevi. Limita minimă în stabilirea sarcinilor pentru munca diferențiată o constituie prevederile programei școlare pentru fiecare obiect de învățămînt.

Inv. IOAN ARPAȘTEAN
Inv. MARIA ARPAȘTEAN
Școala generală din Măluț
comuna Branăștea,
jud. Bistrița-Năsăud

Relația școală-familie în controlul activității de învățare

Dacă procesul de învățămînt este întregul adaptat caracteristicilor și cerințelor copilului de 6 ani, nu este mai puțin adevărat că rolul factorului familie, în care copilul își petrece cea mai mare parte din timp, își are și el o importanță covârșitoare.

Ceea ce se cere părinților este să nu devină profesori de fizică, literatură, limbă străină etc., li se cere, în schimb, să urmărească zilnic și să cunoască în amănunt fiecare dificultate școlară a copilului.

Controlul executării temelor pentru acasă, în fiecare zi, este o primă cale pentru a atinge scopul arătat. O altă,

este discuția scurtă, informativă, cu învățătorul, care va servi părinților să afle cum este apreciat copilul la școală și în ce direcție este bine să se insiste acasă pentru ca elevul să-și îmbunătățească rezultatele la învățătură.

Pe scurt, părinții trebuie să se simtă obligați de a cunoaște nu numai „notele”, dar să cunoască, pas cu pas, desfășurarea activității de învățare pentru a putea să-și ajute cu adevărat copiii în îndeplinirea sarcinilor școlare.

Inv. FLORICA LUCHIAN
Școala generală din Rimniceni, județul
Vrancea

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

Contribuția științelor sociale la educația politică a elevilor

Măsurile luate pentru asigurarea traducerii în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea al P.C.R. și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste creează un cadru nou, extrem de favorabil realizării unei temeinice pregătiri politico-ideologice a tineretului din școli și facultăți.

Avem posibilitatea să cultivăm și să dezvoltăm la elevii noștri convingeri și sentimente superioare, să-i ajutăm efectiv în dezvoltarea personalității lor, în pregătirea multilaterală, profesională, politică și ideologică, pentru a deveni patrioți înflăcărați, devotați trup și suflet țării și Partidului Comunist Român.

Cheia succesului în însușirea de către elevi a disciplinelor pe care le predăm — e vorba de științele sociale — o văd în capacitatea profesorului de a trezi și menține interesul elevilor pentru aceste obiecte de învățămînt. Asigurarea interesului este o condiție hotărâtoare a atitudinii creatoare față de studiul acestor obiecte, prin cunoașterea documentelor de partid, prin participarea la dezbateri, prin folosirea izvoarelor istorice și studierea unor lucrări de specialitate etc. Se ajunge astfel de la o afectivitate față de obiect la dorința de a deveni un „as” în domeniul respectiv.

De un real ajutor în educația politică a elevilor noștri ne este Societatea social-politică care poartă numele lui Nicolae Titulescu, fost elev al școlii, și, în special, în cadrul ei, secția de studiere a operei tovarășului Nicolae Ceaușescu unde elevii au posibilitatea să dezbată și să aprofundeze, la un nivel înalt, teme ca „Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu peste hotare”, „Noua ordine economică și politică internațională”.

Științele sociale sînt așadar, și instrumente politice militante. În școală ele acționează puternic asupra copilului și adolescentului și reușesc ca numai în câțiva ani să-i transmită sintetic informații despre tot ce s-a petrecut în lume pînă la el, îl înarmează cu capacitatea înțelegerii materialist-dialectice a dezvoltării societății. Elevul devine astfel un om informat, cu o gândire proprie, cu o personalitate distinctă.

Prof. TIBERIU PLENICEANU
Liceul real-umanist „N. Bălcescu”
din Craiova

Lecția de istorie — lecție de educație politică și patriotică

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, adoptat la Congresul al XI-lea al P.C.R., redă într-o strălucită interpretare materialist-dialectică istoria milenară a poporului român, lupta maselor populare pentru libertate și dreptate socială, pentru apărarea ființei naționale, pentru progres și civilizație.

De ce studiem istoria patriei? Vom răspunde prin cuvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru: „Cunoscînd istoria glorioasă, luptele și sacrificiile înaintașilor noștri, strădanile lor în perfecționarea creației naționale și spirituale, învățăm să prețuim și să iubim și mai mult, mai profund, cuceririle prezentului, să facem totul pentru a le dezvolta, pentru a făuri istoria nouă a patriei noastre, istoria socialismului”.

În fața profesorilor de istorie, mai ales, se ridică, deci, sarcina de a concepe într-un chip nou munca de formare spirituală a tinerelor generații. Tot mai mult își fac loc în viața școlii tehnologia și mijloacele moderne. La lecțiile de istorie, este tot mai des întâlnită demonstrația ca mijloc de predare-învățare. Ea îmbracă forme diferite: demonstrarea cu ajutorul mate-

rialului arheologic (unelte, podoabe, arme, monede etc.), demonstrarea cu ajutorul materialului grafic (tablouri, hărți, scheme, diagrame, fotografii), demonstrarea cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale (diapozitive, diafilme, filme, discuri etc.).

În procesul predării-învățării, la lecțiile de istorie se utilizează mult metode care pot contribui la dezvoltarea gândirii și activității creatoare, la stimularea interesului pentru cunoaștere și cercetare științifică. În școala noastră, la lecția „Unirea Moldovei cu Țara Românească” (anul IV) verificarea s-a făcut prin punerea în fața elevilor a următoarei probleme: M. Kogălniceanu a afirmat la înmormîntarea lui Cuza: „Nu greșelile, ci faptele lui l-au detronat”. Cu această ocazie, au fost subliniate faptele domnitorului, atît pe plan intern, cît și pe plan extern. S-a scos în evidență aprecierea de care se bucura Cuza în rîndurile poporului.

Lecția în cabinetul de istorie stimulează activitatea independentă și gîndirea creatoare a elevilor, relația profesor-elev căpătînd noi valențe. La predarea lecției „Luptele de apărare conduse de Ștefan cel Mare” am folosit prețioase izvoare privind luptele și personalitatea marelui voievod. A fost prezentată scrisoarea-circulară a domnitorului Ștefan din 25.I.1475 care ilu-

strează concepția lui de luptă și dorința fierbinte de a convinge puterile apusene să vină în ajutorul popoarelor amenințate de cîmpire. Au fost scoase în evidență eroismul poporului, sacrificiul soldatului-răzător. În încheiere, s-a remarcat că Ștefan cel Mare a adus țării sale și neamului nostru maximum de glorie și strălucire. Profesorii de istorie din județul Vaslui au posibilitatea să țină interesante lecții „pe viu”, în fața statuii ecvestre a marelui voievod sau pe locul bătăliei de la Podul Înalt.

O preocupare permanentă a profesorilor de istorie este cercetarea elementelor de istorie locală. Lecția „Avîntul revoluționar din anii 1918—1920. Crearea P.C.R.”, devine mai interesantă dacă arătăm că în perioada 1920—1921 secțiunea Partidului Socialist Democrat din Huși a militat pentru constituirea Partidului Comunist din România. Interesul elevilor a sporit atunci cînd a fost citit raportul de afiliere prin care membrii P.S.D. din Huși se declară în unanimitate pentru transformarea acestei organizații politice în Partidul Comunist din țara noastră.

Din cele arătate mai sus, rezultă că factorul principal în educația patriotică a tineretului este profesorul. Se cuvine mai mult ca oricînd ca procesul de învățămînt — deci și orele de istorie — să fie orientat în direcția imprimării unui caracter prioritar formativ care să stimuleze gîndirea productivă.

Prof. VASILE CALESTRU
Liceul „Cuza Vodă” din Huși,
jud. Vaslui

Din activitatea cercului lingvistic

Problema cultivării limbii trebuie înțeleasă ca o datorie patriotică a fiecărei cetățean. De aceea, mă gîndesc că limbii ar trebui să i se aplice regimul de îngrijire și prețuire acordat monumentelor istorice.

Dacă din ce în ce mai mult și tot pe mai multe planuri se duce o luptă aprigă împotriva poluării lingvistice, a elementelor semiculte, a abuzului de împrumuturi savante, a unor clișee preluate mecanic, ca și împotriva dizortografiei și pronunțării greșite, cit de nemăsurat trebuie să fie interesul cadrelor didactice, indiferent de specialitate, pentru îmbunătățirea exprimării scrise și orale a elevilor.

Pornind de la această idee, am inițiat de cîțiva ani în școala noastră un cerc de cultivare a limbii, cărui noi îi zicem „lingvistic”, pentru că în ședințele de lucru se pun în discuție probleme de ordin lexical, gramatical, ortografic, ortoepic, stilistic, fonetic și de punctuație — toate acestea raportîndu-se la diversele fațete ale aceluiași fenomen — limba română. În cadrul cercului, noi am cuprins elevi din clase diferite (a VII-a, a VIII-a, anul I, anul al II-lea), gîndindu-ne că de multe ori „vîrsta lexicală” nu are legătură cu anii împliniți și că între „vîrsta gramaticală” a unor clase apropiate nu este mare deosebire.

Unele probleme puse în discuție în cadrul cercului lingvistic sînt popularizate prin materiale afixate la „coșul lingvistic”, situat pe culoar.

Variatatea problemelor ridicate în ședințele de lucru, forma de organizare (autoconducerea), precum și accesul într-o măsură mai mare la materialul auxiliar din cabinetul de limbă și literatură română (dicționare, cărți, planșe, fișe etc.) explică afluența elevilor la acest cerc.

Am observat că problemele de ordin lexical trezesc un interes deosebit în rîndul elevilor. De aceea lexical a devenit o problemă permanentă a cercului. Am considerat că nu e necesar să obținem numai rezultate cantitative în ce privește înregistrarea unui volum mare de cuvinte, ci să le dăm elevilor cunoștințe despre structura lexicului, despre modul cum se realizează valorile semantice și stilistice ale cuvintului și să le creăm abilitatea de a valorifica aceste cunoștințe în propria lor exprimare și, treptat, în interpretarea și aprecierea creației literare.

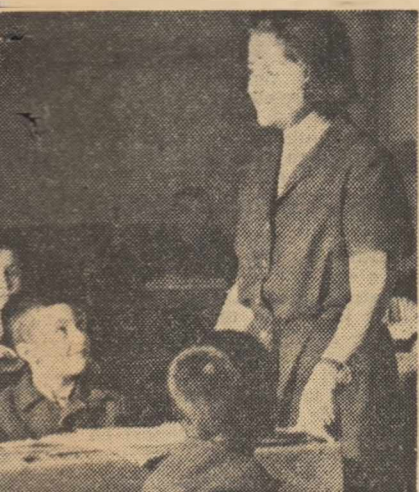
Pornind de la ideea că îmbogățirea vocabularului e o problemă de cultură, că improvizajii nu-i îngăduim nici în studiul vocabularului, că însușirea conștientă a diferitelor discipline depinde și de felul cum stăpînesc elevii vocabularul, specific, am socotit că nu e suficient ca elevul să cunoască valoarea unor termeni specifici unei discipline sau alta, ci să știe să folosească termenii adecvați la momentul respectiv, acești termeni intrînd în vocabularul lor activ. Dintre problemele de ordin lexical, neologismul pare să fie unul din capitolele cele mai interesante pentru

elevi, de aceea l-am pus în discuție aproape în fiecare ședință de cerc, relevîndu-i sensul, ortografia și pronunțarea. Deoarece **poronimia** este generatoare de greșeli, ea a ocupat un loc de seamă în cadrul discuțiilor purtate în probleme de lexic. **Sinonimia**, capitolul al lexicului interesant și instructiv — mijloc potrivit de a face pe elevi să-și însușească un tezaur lexical nuanțat și precis — ne-a oferit, de asemenea, prilej de discuții. Tot în cadrul lexicului s-a mai vorbit despre omonimie, antonime, pleonasm, argou (care exercită atracție asupra tineretului, tocmai pentru că reprezintă „o noutate” prin care tinerii pot șoca pe adulții și care le dă un sentiment de emancipare), clișee lingvistice (formulări stereotipe, monotone), forme incorecte din punct de vedere al politeții, expresii idiomatice (cele mai multe sugestive, cu valoare plastică) etc. Am comentat chiar și expresiile și locuțiunile străine, preluate în formă originală, care au o circulație internațională, cum ar fi: post-mortem, post-scriptum, idem, ibidem, ne varietur, mens sana in corpore sano, alea jacta est, veni, vidi, vici etc.

Fiește că există multe căi prin care se poate îmbogăți vocabularul și îmbunătăți exprimarea scrisă și orală a elevilor. Vom încerca să le folosim, încurajînd în același timp inițiativa școlărilor.

Vom continua, prin întreaga activitate a cercului lingvistic, să educăm elevii în spiritul dragostei și respectului față de limba maternă.

Prof. IULIANA SPINEANU
Alba-Iulia

Altfel-altceva

Învățătoarea Antoaneta Stănculescu de la clasa I B a Școlii generale nr. 4 din București a evitat cu iscusință eroarea pe care a comis-o Socrate în celebrul dialog din „Menon”. După cum se știe, întrebările prin care tinărul sclav a fost condus la descoperirea teoremei lui Pitagora nu-l solicitau în nici un fel contribuția originală, creatoare, fapt pentru care — după cum recunoaște apoi însuși filosoful — tinărul n-ar fi fost în stare, mai târziu, să facă singur demonstrația. Semn că din dialogul în care a fost angrenat, tinărul nu s-a ales de fapt cu nimic, nu a învățat nimic.

Lecțiile învățătoarei Antoaneta Stănculescu — atent gândite mai dinainte, deși erau create atunci, în clasă — se bazează în principal pe dialog. Dar întrebările, problemele, tot ceea ce propune ea elevilor solicită insistent contribuția lor personală — adeseori sub forma unor aplecări de valoare (în maniera și la nivelul care acestea pot fi făcute de niște copii între șase și șapte ani), a unor puncte de vedere, păreri proprii, observații noi ale copiilor etc. Învățătoarea trece dincolo de ceea ce arată o planșă sau un desen ilustruind o scenă de poveste, o literă sau un semn aritmetic și, împreună cu clasa, caută în viață semnificația gesturilor, căutarea fiecărui lucru înrîtat la citire, scriere, aritmetică. Despre „Ciubotelele ogarului” de la lecția de dezvoltare a vorbirii se părea, astfel, că se poate discuta la nesfîrșit; fiecare copil întrebat avea ceva de spus, discuția fiind astfel concepută în jurul punerii în funcțiune numeroase achiziții ale experienței personale a elevilor, pe care de judecată, bunul simț, orientarea în deslușirea valorilor etice. (Spicuium: ce n-a făcut bine iepurașul? Voi cum îi fi procedat? Ce părere aveți despre metoda ogarului? Cum apreciați purtarea ursului? Ce-a vrut să spună prin cuvintele...? Avea dreptate? etc. etc. Tu, X, ce faci cînd te lovește Y? Ai sinteza de acord cu acest procedeu? Ai dreptate? Ce defecte avea ogarul? Sau: Ce poți povesti din această poveste? În încă ce? De ce? etc.).

Conștința de a veni fiecare cu „altceva”, de a contribui nouă, proprie, de a judeca și formula „altfel” străbute fiecare activitate. Așa se explică numeroasele variante de rezolvări, ca miez, pe care le propun copiii (purtarea ogarului din povestea de mai sus a fost calificată în nu mai puțin de zece feluri), diversitatea de modalități de a defini o noțiune, de a aprecia o situație, un fapt, un gest. Examinînd, așa spune că educatoarei nu i-a rămas decît să unifice, să lege între ele celele cele mai bune, mai aproape de adevăr, pentru a pune o nouă cărămidă la temelie sistemului de cunoștințe, deprinderi, idei și de convingeri ale elevilor.

Nu cred că, plecînd de la lecția despre „Ciubotelele ogarului”, vreun elev al învățătoarei Antoaneta Stănculescu nu ar fi putut în stare să explice singur în ce a constat urîșenia faptei ogarului, să recunoască și să descrie greșeala atît de simpaticei iepuraș!

STELA PREDESCU

ALMANAHUL EDUCAȚIEI — 1977

Față de edițiile precedente, „Almanahul educației” pe anul 1977 („dedicat părinților”, cum se precizează încă din titlu) se pare îmbunătățit, atît sub aspectul conținutului, cît și al prezentării grafice. Școala și familia — factori hotărîtori în educarea tineretului — se intitulază un articol programatic semnat de Maria Stănculescu, adiunct al ministrului educației și învățămîntului.

De un real folos pentru cititorii sînt cele articole de la rubrica „Cuvîntul specialistului” („Oboseala elevilor și prezența ei”, „Îndrumarea activității intelectuale a elevilor mici”, „Unde și cînd învață «meseria» de părinte”). Retin, de asemenea, atenția: masa rotundă „Părinți, profesori, copii — o singură mare familie” (la care participă cadre didactice, oameni de diverse profesii, femei casnice), ampla dezbateri pe tema: „Există un secret al armoniei conjugale?”, ancheta internațională: „Literatură pentru copii — o estetică a dezvoltării”.

Editat de „Revista de pedagogie”, „Almanahul educației” ediția 1977 mai conține reportaje, versuri, satiră și umor, imde de călătorie etc.

R. DIMITRIE

Protecția muncii — parte integrantă a procesului instructiv-educativ

„Să determinăm o cotitură!“

Consfătuirea republicană privind activitatea de protecție a muncii în instituțiile de învățământ, organizată de Uniunea sindicatelor din învățământ, știință și cultură, Ministerul Educației și Învățământului și Ministerul Muncii la Timișoara, în zilele de 26 și 27 noiembrie a.c., a reunit peste o sută cincizeci de reprezentanți ai unor ministere, ai comisiilor județene ale sindicatelor din învățământ, ai inspectoratelor școlare din întreaga țară, ai întreprinderilor care patronază activitatea tehnico-productivă din școli.

Tema supusă dezbaterii, „Școala și protecția muncii“ și-a dovedit oportunitatea prin numărul mare al celor care și-au exprimat opinia, ca și prin modul deschis, atitudinea critică și spiritul creator în care au făcut-o.

Președinta Uniunii sindicatelor din învățământ, știință și cultură, prof. **Silvia Ilie**, a adresat participanților, în cuvântul de deschidere a Consfătuirii, îndemnul: „Să determinăm o cotitură“, tâlmăcind nevoia de a se intensifica în școli și facultăți, eforturile pentru o nouă, mai bună activitate de protecție a muncii, înțelegând ca parte integrantă a procesului instructiv-educativ și nu ca un adaos, cum este, uneori, privită!

Arătând că, în condițiile extinderii, în întregul nostru învățământ, a pregătirii tehnico-practice, devin necesare, pentru toate cadrele didactice, preocupările pentru însușirea și aplicarea normelor de protecție a muncii; că în condițiile reprofiliării liceelor real-umaniste pe o specializare concretă, ale introducerii săptămânii de practică comasată, sarcinile referitoare la această activitate se amplifică, responsabilitatea cadrelor didactice crește, prof. **Silvia Ilie** a insistat asupra relevării neajunsurilor existente (care au permis, în unele cazuri, înregistrarea unor accidente în rândul copiilor și tinerilor) pentru ca, pornind de la înlăturarea lor și de la reconsiderarea atribuțiilor și răspunderilor, să se ajungă — pe baza unei concepții noi și unitare — la rezultate ireproșabile.

„Măsuri concrete, nu simple constatări!“

Activitatea de protecție a muncii în școli are ca scop ocrotirea vieții și sănătății tineretului școlar. Ansamblul de măsuri tehnice (de tehnica securității muncii), sanitare (de igiena muncii), organizatorice (în acord cu cerințele ergonomiei) și juridice care o compun tinde să realizeze acest scop prin asigurarea celor mai bune condiții de muncă (practică și studiu), prevenirea îmbolnăvirilor profesionale, dozarea efortului fizic ș.a.

În cadrul măsurilor de protecție a muncii se transmit și se verifică cunoștințele, se fac instrucții și teste, se elaborează norme și se verifică respectarea acestora. Există o legislație bogată privind protecția muncii. Participanții la Consfătuire s-au referit deseori la necesitatea imperioasă a cunoașterii și respectării ei.

În fața unui atât de larg registru de preocupări, apare evident faptul că răspunderea asupra modului în care este concepută și se desfășoară, în școli, activitatea de protecție a muncii, revine mai multor factori. Colaborarea inspectoratelor școlare județene și a comisiilor județene ale sindicatelor învățământ cu inspectoratele de stat pentru protecția muncii se impune de la sine. Dar inițiativa, dispozițiile și măsurile luate de acești factori nu pot suplini obligatiile care revin, pe linia activității de protecție a muncii, directorilor de școli, organizațiilor de sindicat din

școli, cadrelor didactice, întregului personal didactic și de ajutor, elevilor.

Prof. **Maria Lazăr**, responsabilă Comisiei sindicatului din învățământ a județului Cluj, arată, la Consfătuire: „Din controalele efectuate am desprins concluzia că în unele școli protecția muncii este înțeleasă numai în legătură cu activitatea din ateliere, crezându-se că de ea răspunde numai maestrul-instructor. De aici și lipsa de interes, din partea celorlalte cadre didactice, pentru cunoașterea legilor și a altor documente privitoare la protecția muncii“. Simplă constatare a unei stări de lucruri necorespunzătoare este numai începutul. Majoritatea participanților la Consfătuire s-au dovedit conștienți de acest lucru, întregindu-și relațiile cu soluțiile propuse, cu măsurile concrete care au fost sau vor fi luate. Pentru situația constatată în jud. Cluj, soluția a fost „înstruirea în primul rând a directorilor de școli în probleme referitoare la protecția muncii. Sarcina imediată a directorilor a fost instruirea cadrelor didactice și a întregului personal, verificarea modului în care au fost instruiți elevii“.

Din mulțimea măsurilor concrete de ameliorare a activității de protecție a muncii, care au fost luate în diferite județe și relatate la Consfătuire, am reținut câteva: dotarea unităților școlare cu mijloacele necesare conform baremelor de protecție a muncii, înființarea cabinetelor școlare de protecția muncii și a unor cabinete metodice județene (de pildă, în județul Teleorman), constituirea unui colectiv format din directori adjuncți și maiștri-instructori, care a îndrumat, în trei luni, peste patruzeci de școli (județul Brașov), organizarea a peste trei sute de concursuri „Cine știe cel mai bine“ pe teme de protecție a muncii, în școli (județul Timiș), expoziții județene pe teme adecvate ș.a.

În cadrul Consfătuirii s-au făcut numeroase precizări și recomandări, de care este necesar să se țină seama în luarea viitoarelor măsuri pentru îmbunătățirea activității de protecție a muncii. Astfel, s-a recomandat ca prin casele corpului didactic să fie atrasi în munca de instruire a cadrelor specialiști, ingineri, maiștri și alți reprezentanți ai întreprinderilor patronatoare; până la apariția normelor departamentale de protecția muncii să fie utilizate în școli, alături de normele republicane (care constituie, de fapt, cadrul!) și de instrucțiunile proprii locului de muncă, norme ale întreprinderii patronatoare, adaptate la specificul școlii.

Au fost luate în considerare propuneri referitoare la introducerea unor cunoștințe și probleme de protecție a muncii în programele de perfecționare a cadrelor didactice: în ceea ce-l privește pe elevi, s-a propus introducerea, în programele școlare, a noțiunilor și cunoștințelor de protecția muncii, corespunzătoare diferitelor vârste și clase. S-a insistat, de asemenea, asupra introducerii unor probleme de protecția muncii în activitățile extrașcolare, în așa fel încât să fie preintimpinate accidentele și îmbolnăvirile care pot interveni la transportarea elevilor, în jocuri, excursii, felurite vizite în întreprinderi etc. Mai mulți participanți au propus elaborarea unei metodologii a activității de protecție a muncii.

Comportamentul elevilor la locul de muncă

Atenția participanților la Consfătuire a fost constant reținută de referirile care s-au făcut la cauzele accidentelor și la măsurile de prevenire a acestora. Au fost supuse dezbaterii filme didactice pentru coordonatori, precum și filme destinate elevilor, înfățișând neregulile care

pot conduce la accidente. Și unele și altele, binevenite, au reușit să determine — mai mult decât reacții — atitudinile! Din vizionarea filmelor, ca și din punctele de vedere exprimate, se poate formula concluzia că este necesară o îmbunătățire a predării cunoștințelor de protecția muncii, în așa fel încât acestea să fie însușite cu mai multă ușurință de către elevi, care trebuie să înțeleagă că de însușirea și de respectarea cunoștințelor, a normelor și instrucțiunilor depind înseși sănătatea și securitatea lor personală. Se impune o mai atentă supraveghere a elevilor în timpul efectuării unor activități practice (în laboratoare sau ateliere, pe loturile școlare), în acțiunile de muncă patriotică, în activitatea sportivă, în deplasări și alte acțiuni colective. S-a demonstrat că sursa unor accidente o constituie minuirea greșită a școlilor, din poziții incorecte, asupra cărora nu li se atrage atenția. Din activitatea practică a elevilor se cer înlăturate momentele de maximă solicitare fizică, în care aceștia pot fi expuși cu ușurință accidentării.

Au fost relatate stări de lucruri paradoxale: în școli cu un grad de dotare ridicat, din laboratoare și ateliere lipsesc instrucțiunile elementare de protecție a muncii, afișele preventive sau plăcuțele avertizoare. Dulapuri cu substanțe otrăvitoare sau inflamabile sânt lăsate deschise, la dispoziția oricui.

Mai există ateliere la a căror revizie „s-au închis ochii“, se mai întâlnesc situații în care elevii lucrează înghesuiți, la mese de aceeași înălțime (deși înălțimea elevilor diferă!), fără echipament de protecție, cu halatele deschise sau cu părul în neorânduială, încât pot fi agățate de mașini.

Simple neglijențe? Mai mult decât atât: lipsă de convingere și de fermitate! Ambele se pot îndrepta. Dar de ce în urma unui accident? Nu de justificarea accidentelor este nevoie (cum se mai procedează), ci de prevenirea acestora! De instrucții convingătoare, nu de lectura mecanică a normelor și instrucțiunilor! Locul de muncă — observa unul din participanți — este cabinetul ideal de protecție a muncii.

Pregătind elevii prin muncă, pentru muncă, școala este datorată să le formeze și un comportament adecvat muncii, o disciplină a muncii, conștientă. Cineva afirma că și relația coordonator-elev trebuie considerată ca făcând parte din măsurile de protecție a muncii. Comportamentul elevilor la locul de muncă este în mare măsură influențat de această relație. Fără a pleda pentru severitate excesivă, semnalăm observația că tolerarea repetată a abaterilor „mărunte“ la locul de muncă (în timpul lucrului, înainte sau după terminarea lui, în pauze etc.) poate constitui premisa unor atitudini generatoare de accidente. Consfătuirea republicană de la Timișoara a pus, cu insistență și pregnanță, alături de o realitate (școala și producția) un deziderat (școala și protecția muncii)!

DRAGOMIR MAGDIN

Bibliografii tematice și volume referențiale

Biblioteca centrală pedagogică întocmește bibliografii tematice în domeniul pedagogiei și învățământului la cererea personalului didactic. Pentru aceasta, în cererea celor interesați trebuie să se menționeze scopul pentru care este cerută bibliografia și limbile din care urmează a fi selectat materialul. Este necesar ca inspectoratul școlar sau direcția școlii în care funcționează solicitantul să confirme faptul că lucrarea pentru care este solicitată bibliografia se încadrează în planul de perfecționare (examene de grad) sau în acela al acțiunilor profesionale locale (consfătuiri, experimente pedagogice, comisii metodice ș.a.).

Recent, Biblioteca centrală pedagogică (București, I, str. Zalomit nr. 12) a editat volumele: „Predarea istoriei“ — vol. 4 — și „Probleme de pedagogie contemporană“ — vol. 6 —, care pot fi procurate de la Bibliotecă.

Fișe pentru „Istoria învățământului din România“

Fișa nr. 3 — Experimentarea activității practice în liceu

- Itemul:** Introducerea, în mod experimental, a lucrului manual în liceele de cultură generală
- Datare:** 1899—1907
- Domeniul:** Experimentarea unor principii ale educației active
- Surse primare:** I. Găvănescul, „Două rapoarte“, Iași, 1900 și în „Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii“, 1900; „Dări de seamă despre desfășurarea orelor de lucru manual“ și „Rapoarte ale elevilor“, în „Buletinul...“, I. Găvănescul, „Principiile educației moderne și funcția seminarilor pedagogice universale“, în „Buletinul Seminarului Pedagogic Universitar din Iași“, nr. 1, 1922; I. Găvănescul, „Măsurile pentru completarea educației din activitatea practică a elevilor“ în „Buletinul...“ nr. 1, 1922; I. Găvănescul, „Cuvânt la aniversarea a 32 de ani de existență a seminarului Pedagogic Universitar din Iași“, în „Buletinul...“ nr. 8, 1930; M. Simionescu, maestru de lucru, „Aplicația lucrului manual la S.P.U.-Iași“, în „Buletinul...“ nr. 8, 1930—1932.
- Surse principale:** I. Găvănescul, „Didactica generală“, „Principii de educația inteligenței“, Ed. II, București, 1929; C. Narly, „Opera pedagogică a profesorului I. Găvănescul“, București, 1929; St. Bărsănescu, „Unitatea pedagogică contemporană ca știință“, Iași, 1936, p. 38—40; Ermona Zaharian, „Pedagogia românească interbelică“, Editura didactică și pedagogică, București, 1971, p. 33—40; Stanciu Stolan, „Pedagogia română modernă și contemporană“, p. 152—157; Octavian Ionescu, „Tipologia lecțiilor la lucrările și activitățile manuale“, București 1974 (multiplicat).
- Conținutul itemului**

În prima etapă a ionizării sale ca profesor titular al catedrei de pedagogie de la Universitatea din Iași, Ion Găvănescul a corelat activitatea didactică de predare, cu cea de cercetare în domeniul pedagogiei, în cadrul Seminarului Pedagogic Universitar din Iași, al cărui director a fost de la data înființării — 1 noiembrie 1899.

Printre primele acțiuni întreprinse de I. Găvănescul, ca director al Seminarului pedagogic a fost aceea a organizării școlii de aplicație de grad liceal, care și-a deschis cursurile cu clasa I, la 10 noiembrie 1899, având un efectiv de 20 elevi. Încă de la început a considerat școala de aplicație drept „un laborator universitar de experiențe școlare“ în care a lucrat ajutat de ceilalți profesori și de studenții practicanți. Cercetările întreprinse în acest „laborator“ porneau de la două premise: I) Școala nu înștruiște numai, ci și educă: educația este scopul, instrucția mijlocul de realizare. Educația se realizează prin toate obiectele de învățământ; II) Stimularea elevilor în activitate, pentru a descoperi prin propriile lor căutări adevărurile și, totodată, să simtă că ceea ce învață îl va folosi în viață.

Una din temele experimentate din primul an de funcționare al seminarului și în școlii de aplicație este introducerea lucrului manual, ca obiect de învățământ, în liceu. În școala primară lucrul manual a fost propus prin proiectul de lege din 1886

elaborat de D.A. Sturza, titularul departamentului din acea vreme. În colaborare cu S. Haret, pe atunci secretar general al ministerului, și introdus prin legea lui Tak. Ionescu din 1893; în învățământul de grad secundar însă a fost introdus doar experimental la Școala de aplicație a Seminarului Pedagogic Universitar din Iași, în 1899. Este o contribuție importantă adusă de I. Găvănescul la dezvoltarea învățământului românesc, numărându-se printre precursorii pe plan european ai introducerii lucrului manual ca disciplină în liceu.

Referindu-se la școala necesară societății în secolul care începea, I. Găvănescul nota — în primul său raport — că elevul învață, doar pentru a promova, deoarece el „nu vede, aproape din nimic, că a ști înseamnă a putea“. Caracterul abstract al conținutului învățământului înștrăinează elevul de viața practică și astfel „întărește și mai mult prejudiciul“ hrănit de familie în contra ocupațiilor manuale, industriale, economice.

Se preconiza ca, în întregul proces de învățământ, să se realizeze și un aspect practic al studiilor (disciplinelor), introducând în planul fiecărei lecții aplicații practice, interesante pentru viață. I. Găvănescul propunea deci, pe lângă lucrul manual ca obiect de învățământ, să se prevadă un număr cât mai mare de lucrări practice — la diferite discipline — prin care să se dezvolte simțul practic, să se facă legătura cunoștințelor cu interesele practice ale vieții. Experimentarea li dovedea că lucrul manual în liceu răspundea unei trebuințe vitale, „îndelung comprimată în natura copilului“. Activitatea a produs o stare de bucurie și a sporit interesul elevului, contribuind la transformarea acestuia. Rezultatele înregistrate li-au făcut pe pedagogul Găvănescul să folosească lucrul manual și ca factor de stimulare. Celor mai buni dintre elevii li se dădea voie să lucreze și după orele de program. Pentru a produce efectul educativ, a exercita și dezvolta abilitățile și a dezvolta interesul pentru profesii industriale, era necesar să se aibă în vedere:

- afectarea unui număr suficient de ore în program;
- un număr mai mare de meserii, pentru a deschide elevului o posibilitate de opțiune;
- desfășurarea activităților în echipă spre a da posibilitatea elevilor să se completeze și corecteze reciproc, contribuind la integrarea lor socială;
- găsirea unor forme de autoconducere și autoapreciere prin care urmarea să se dezvolte aplicarea conștientă a hotărârilor colectivelor, formarea și afirmarea spiritului de echitate.

Propunerea lui Găvănescul din 1907 de a se înscrie în mod oficial în planul de învățământ al gimnaziului de aplicație de la Iași, a fost respinsă de directorul învățământului secundar, pe timpul când ministerul era condus de Spiru Haret, cu motivarea că „aceasta ar însemna o modificare în program și n-ar avea o potrivire cu școlile existente pentru care seminarul pedagogic prepară personal“. Cu toată această atitudine a oficialităților, I. Găvănescul a continuat să experimenteze încă decenii la rând. La început au fost prevăzute două meserii: țiplărie și legătorie de cărți, precum și activități practice cu caracter agricol, pomicol, legumicol, sericol, etc. Mai târziu, s-au format ateliere și de ciubotărie și de lucrări din fier. Elevii își alegeau meseriile pe care vroiau să le practice, în conformitate cu interesul și posibilitățile lor psiho-fizice. Se crea un precedent, pe care savantul Nicolae Iorga, prin Ordinul circular nr. 165646 din 1931 îl oficializa, fundamentând caracterul educativ al lucrului manual pe ceea ce am numit principiul rotării meseriilor.

În Buletinul Seminarului Pedagogic Universitar din Iași, sânt reproduse mai multe rapoarte întocmite de elevi, privind desfășurarea activităților pe o perioadă de timp.

Prof. Găvănescul a introdus și sistemul de clasificare al elevilor prin ei înșiși — extinsă de la lucrul manual și la alte forme de activitate practice și discipline.

OCTAVIAN IONESCU
cercetător principal la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice

Comandantul-instructor, îndrumător al activității detașamentului de pionieri

Sarcinile complexe care stau în fața Organizației pionierilor, rezultate din indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, în 'Programul de măsuri privind aplicarea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative'...

Comandantul-instructor de detașament trebuie să-i ajute pe pionieri și școlari să cunoască și să-și însușească principiile de bază ale politicii partidului și statutului nostru, să cunoască realizările și perspectivele de dezvoltare economico-socială a țării noastre...

Îndrumarea, din partea comandantului-instructor de detașament trebuie să se manifeste pornind de la cunoașterea nivelului pregătirii pionierilor, a aspirațiilor și gândurilor acestora, a cadrului desfășurării activităților, astfel încât, prin intervenția sa să asigure condițiile unei reale participări a pionierilor la activitatea de organizație...

Un rol deosebit revine comandantului-instructor de detașament în îndrumarea muncii de conducere desfășurată de pionierii-comandanți ai grupelor și detașamentului, de comandantul detașamentului respectiv pentru organizarea și desfășurarea întregii activități pionierești.

Această sarcină a fost pusă în fața Organizației pionierilor de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la a III-a Conferință Națională, cu care prilej sublinia că: 'Organizația pionierilor constituie o școală minunată de formare a copiilor, a tinerilor de mâine, nu numai pentru învățământ și muncă, dar și pentru conducere, dezvoltându-le în acest scop personalitatea'.

Comandanții-instructori sunt chemați în acest sens să creeze condițiile unei reale vieți de organizație, un cadru adecvat de manifestare plenară a pionierilor, orientând întreaga activitate spre stimularea inițiativei creatoare, spre manifestarea capacității de decizie a pionierilor, spre conștientizarea de

către aceștia a rolului și atribuțiilor ce le revin, spre înțelegerea faptului că sînt beneficiari, dar și inițiatori ai acțiunilor lor proprii. Promovarea largă a autoconducerii pionierești trebuie îmbinată cu îndrumarea și sprijinul permanent de către comandantul-instructor a activelor pionierești, a pionierilor înșiși.

Dezvoltarea autoconducerii și democrației pionierești nu înseamnă absolvirea de răspundere politică, morală ce revine comandantului-instructor în întreaga muncă de educație revoluționară, socialistă a tinerei generații.

Împletirea activității de sprijinire și îndrumare politică, pedagogică, cu autoconducerea pionierească, trebuie să ducă la cultivarea responsabilității sociale atât a comandantului-instructor, cât și a pionierilor. Comandantul-instructor trebuie să se evidențieze prin înalte trăsături moral-politice, autoritatea sa, să se întemeieze pe prestigiul cultivat în îndeplinirea exemplară a sarcinilor puse de partid, pe exemplu de muncă, conștiințozitate și fermitate în rezolvarea sarcinilor.

Sintetic subliniem principalele atribuții ce revin comandantului-instructor, ca îndrumător al pionierilor:

a) asigurarea, sub conducerea organizației de partid, a orientării politice a întregii munci desfășurate de pionieri;

b) realizarea cadrului organizatoric care să confere maximă eficiență în munca educativă;

c) promovarea unui stil democratic de largă inițiativă pionierească, de stimulare a autoconducerii, de aplicare concretă a principiilor muncii colective;

d) îndrumarea, instruirea și inițierea pionierilor în realizarea activităților și sarcinilor ce le revin;

e) îndrumarea permanentă a comandantului detașamentului în programarea și organizarea activităților, în urmărirea și controlul muncii pionierilor, asigurând o inițiere treptată a activității pionieresc în știința și arta conducerii;

f) preocuparea permanentă pentru utilizarea celor mai adecvate forme și metode în corelație cu scopurile politice, educative urmărite, cu particularitățile de vîrstă ale copiilor. Promovarea noului și a metodelor active moderne în munca pionierească;

g) asigurarea unității de acțiune cu ceilalți factori educativi, dezvoltarea conlucrării cu școala, familia, cu organizațiile 'Șoimii patriei' și Uniunea Tineretului Comunist.

Complexitatea activităților desfășurate de către comandantul-instructor impune o înaltă responsabilitate în pregătirea sa politică și profesională, în această nobile funcție de îndrumător și sprijinitor al pionierilor și școlarilor, în educarea lor patriotică, revoluționară, socialistă, ca fii de nădejde ai patriei noastre.

NICOLAE BOJAN membru al Biroului Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Eveniment solemn

Intr-o atmosferă sărbătorească, la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, zece dintre cei mai buni elevi din clasa a II-a D de la Școala generală nr. 92 din București, au primit însemnele pionieriei. Temeinic pregătiți de învățătoarea Valentina Gheorghiu pentru acest deosebit eveniment din viața lor, proaspeții pionieri au fost primiți în detașamentul clasei a III-a D condus de învățătoarea Elena Nae. Evenimentul s-a încheiat cu un reușit montaj literar-muzical intitulat: 'Te laud, te cînt, te apăr țara mea'.

Prof. IONEL PROTOPOESCU București

Organizarea programului prelungit

Publicăm, pentru schimb de experiență, organizarea activităților în cadrul programului prelungit, la Școala generală nr. 12 din Brașov, invitînd cititorii noștri să adreseze — în lumina propriilor lor experiențe — puncte de vedere care pot contribui la obținerea unor concluzii cu caracter operațional, fie direct școlii pe adresa: Brașov, str. Școalei nr. 5, fie Institutului de cercetări pedagogice și psihologice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul VI, cod 70 634, cu mențiunea pe plic 'Pentru tema: Programul prelungit' (cifrele din casetele schemei de organizare pe care o publicăm corespund numerotării din text).

1. Pregătirea supravegheată a teleror cu elevii din cîte o clasă.

Cu elevii din clasele a III-a D, a IV-a B și C, în zilele de luni, marți, miercuri, joi, vineri, între orele 15—17 și din clasele a V-a B și a VI-a A între orele 15—17, în aceleași zile.

2. Meditații pe grupe de elevi din diferite clase

La clasele a V-a C, a VII-a A și B, a VIII-a A, a VIII-a C, de luni pînă vineri, dar nu în mai mult de patru zile pe săptămînă, în intervalul dintre orele 15 și 19, cîte o oră pentru cîte un obiect de învățămînt, dar nu mai mult de două ori într-o zi. Spre exemplu: clasele a VII-a A și B, luni între 15—16 matematică și între 16—17 l. engleză, marți între 16—17 fizică sau anatomie, miercuri între 16—17 geografie și 17—18 limba și literatura română, vineri între 16—17 istorie.

3. Consultații individuale (pregătire suplimentară)

La clasa a V-a A, marți, orele 17—18 la română, miercuri, orele 16—17 la matematică. La clasa a VII-a C, marți,

orele 15—16 la română; joi, orele 16—17 la matematică; vineri, orele 17—18 la germană. La clasa a VII-a B, luni, orele 18—19 matematică; joi orele 14—15 fizică; vineri, orele 14—15 română.

4. Activitate pionierească și de U.T.C.

Cu toate clasele în toate zilele săptămînii (cu excepția zilelor de marți și duminică) în intervalul dintre orele 11 și 18, cîte două ore pentru clasele programate. Spre exemplu: luni între 11—13 cl. a III-a și cl. a IV-a sau vineri între 12—14 cl. a V-a C, între 13—15 cl. a VII-a C, între 16—18 cl. a VIII-a A și cl. a VIII-a B.

5. Cor

Luni și marți între orele 13 și 14,30.

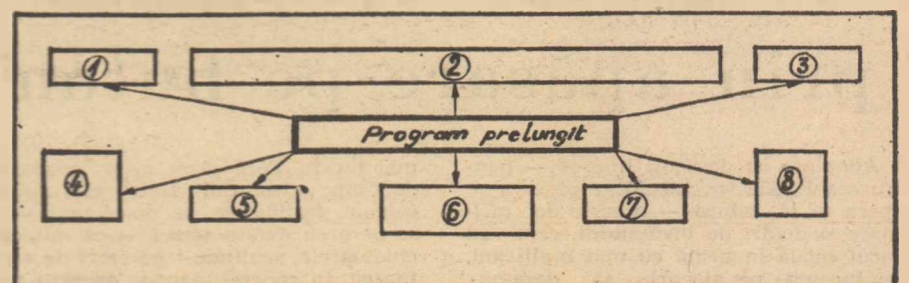
6. Colectiv sportiv

Miercurea, joia și vinerea, între orele 14 și 18.

7. Cercuri pe obiecte — lunar

Luni, între orele 18—19 matematică, 'Unicef'; miercuri, între orele 18—19, creație literară; joi, între orele 18—19 minitehnic și orientare turistică; vineri, între orele 18—19 prietenii adevărului și chimie aplicată; sîmbătă, între orele 16—17 electrotehnică și lucrări în lemn; duminică, între orele 9—10 prietenii naturii, inițiere muzicală, foto, antrenament și competiții sportive.

8. Activități cultural-distractive periodice, seara, orele 18—19. Luni: Matematică și chimie distractivă, marți: Drumetii în lumea cărții. Curiozități din viața plantelor și animalelor; miercuri: Reportaje literare, Călătoriile geografice; joi: 'Pe aripile cîntului'; vineri: Ce vreau să devin; sîmbătă: Întîlnire cu invitați și alte acțiuni la nivelul școlii.

Părinții — educatori comuniști

(Urmare din pag. 1)

vieții economico-sociale, avînd ca scop dezvoltarea colaborării școlii cu familia ca principal factor educativ. Prevederile Decretului referitoare la alegerea comitetelor cetățenești de părinți din rîndul părinților cu prestigiu în viața socială, în activitatea profesională și obștească, precum și în familie, ai căror copii au rezultate meritore în învățură și o comportare bună, atestă importanța acordată de partid activității de educație moral-politică a tineretului în spiritul eticii și echității socialiste.

Potrivit noilor regulamente, din punct de vedere organizatoric comitetele cetățenești de părinți se constituie prin alegere în adunările părinților la nivelul fiecărei grădinițe, școli generale, școli profesionale, licee și case ale pionierilor. Alegerile au loc anual și, pentru a realiza un real sistem de legătură permanentă între instituțiile de învățămînt și familie, pe lângă cei 5—6 membri aleși din rîndul părinților, din aceste comitete mai fac parte, de drept, după caz, diriginții, învățătorii sau educatoarele claselor de elevi ori grupele de preșcolari.

În calitatea lor de organe obștești, comitetele cetățenești de părinți, desfășurîndu-și activitatea, în strînsă legătură cu conducerile unităților de învățămînt, cu organizațiile de partid, cu organizațiile U.T.C. și de pionieri, cu alți factori educativi, vor determina atragerea și participarea activă a părinților la îndeplinirea politicilor partidului și statutului în domeniul învățămîntului. Comitetele cetățenești de părinți sînt chemate să contribuie concret la îndeplinirea măsurilor stabilite de școală pentru creșterea nivelului de pregătire și educare comunistă a copiilor preșcolari și a elevilor, la îmbunătățirea și perfecționarea continuă a procesului de instruire și educare a elevilor, a activităților tehnico-productive și de instruire practică, la integrarea socială a tinerei generații, la pre-

gătirea părinților în probleme privind educarea copiilor.

În acest fel, legiferarea participării nemijlocite a oamenilor muncii la dezbaterile și soluționarea problemelor activității economico-sociale a unităților școlare atît la nivel de clasă, școli, cît și prin consiliile comitetelor cetățenești de părinți, prin Consiliul comitetelor cetățenești de părinți pe țară se înscriu pe linia aplicării ferme a principiului conducerii și organizării tuturor compartimentelor vieții sociale pe baza centralismului democratic.

Realitatea a demonstrat că, în condițiile tot mai complexe ale vieții sociale, avînd în vedere multiplele sarcini pe care le implică procesul de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de trecere spre comunism, antrenarea tot mai largă a maselor la conducere devine o necesitate obiectivă.

Instituționalizarea prin decret a participării părinților în consiliile de conducere ale inspectoratelor școlare județene a concretizat cadrul necesar afirmării efective a principiului conducerii și muncii colective și constituie o adîncire a unei din direcțiile perfecționării activității de conducere a vieții sociale preconizată de Programul Partidului Comunist Român. Alegerea comitetelor cetățenești de părinți care au avut loc în județul Suceava au fost pregătite din timp prin dezbateri organizate în școli cu conducerea acestora, cu cadrele didactice și părinții elevilor, o importanță deosebită acordîndu-se informării părinților în legătură cu rezultatele obținute în anul școlar 1975/1976 și principalele sarcini ale învățămîntului în acest an școlar.

Din aceste discuții a reieșit adeziunea unanimă față de prevederile noului act normativ, voința fermă a factorilor educaționali chemați la transpunerea lui în viață de a se ridica la nivelul cerințelor tot mai mari pe care edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate le pune în fața școlilor de toate gradele.

R. S. CEHOSLOVACĂ

Viitorii cineaști

Viitorii lucrători ai televiziunii și al filmului cehoslovac sînt pregătiți în Școala medie industrială cinematografică din Cimelice. De aici pleacă asanumitele cadre tehnice medii din televiziune și film. Această școală este singura de acest fel din întreaga R. S. Cehoslovacă, așa încît aici studiază atît elevi din Cehia cît și din Slovacia.

Astăzi școala, care ființează de 25 de ani, are 203 elevi, 4 educatori, 14 membri permanenți ai consiliului pedagogic și o serie de lucrători externi în cinematografie sau televiziune care se deplasează aici anume pentru a tine cursuri. Școala mai are și 90 de elevi care urmează cursurile fără frecvență. Acestea sînt urmate de lucrătorii din televiziune, cinematografie, radio și centre culturale, care își completează pregătirea fără scoalere din producție.

O parte componentă a studiului în această școală o reprezintă practica efectivă în studiourile televiziunii și cinematografiei cehoslovace, pentru ca elevii să cunoască nemijlocit munca în aceste domenii. Conducerea școlii încheie cu studiourile contracte. De obicei elevul lucrează în cel mai apropiat studiu de televiziune sau cinematografie. Și în timpul vacanțelor elevii participă din proprie inițiativă la turnarea filmelor. Întreprinderile cu care școala colaborează în acest sens trimit, după fiecare perioadă de practică, o apreciere asupra muncii elevilor care are o deosebită importanță în promovarea clasei.

O serie de specialiști vin la școală pentru consfătuiri cu elevii, pe care aceștia le urmăresc cu un viu interes.

Foarte bune sînt, de asemenea, legăturile cu diferiți lucrători pe tărîm științific și cu institutele de specialitate. Reprezentantii acestora formează un asanumit consiliu al școlii și, în calitate lor, dau un sprijin efectiv în ceea ce privește noile direcții ale învățării specializate, deoarece, odată cu dezvoltarea științei și tehnicii, cresc și pretențiile față de viitorii absolvenți ai acestor școli: de asemenea, ei completează biblioteca școlii cu literatură de specialitate editată de întreprinderile specializate, pregătesc serii de conferințe despre tehnica înregistrării fonice, a imaginii și a reproducerii.

Elevii participă, bineînțeles, la numeroase excursii de specialitate, școala lor are relații de prietenie cu Școala de cinematografie din Republica Democrată Germană; împreună, ele organizează schimburi de profesori și de elevi, prelezări de interes comun, ceea ce le oferă posibilitatea de a compara nivelul atins și rezultatele experienței proprii.

Școala este dotată cu câteva studiouri de televiziune, de sunet și de film-cinema, cineclub și laboratoare foto. În aceste locuri, activitatea continuă, dacă este necesar, chiar și noaptea.

Este de remarcat că o mare parte dintre instalațiile de profil ale școlii au fost efectuate de elevii însuși sub conducerea specialiștilor, în cadrul activităților extracurriculare.

LUDMILA KUCEROVA RAZIMOVA
redactor la „Ucitelske noviny” din
Praga

R. P. POLONĂ

Sarcini pentru viitor

Nu de mult a avut loc la Varșovia cel de-al XII-lea Congres național al delegaților Asociației cadrelor didactice poloneze (Z.N.P.). 413 delegați au reprezentat pe cei 700 mii de lucrători din învățămînt și știință — membri ai Z.N.P.

Congresul a făcut bilanțul activităților desfășurate de Asociație pe parcursul a 4 ani, a trasat direcțiile și programul de acțiune pe anii 1976—1980 și a ales noua conducere a Asociației.

În cadrul discuțiilor s-a subliniat în unanimitate că ultimii ani au constituit o perioadă de dezvoltare calitativă a tuturor școlilor și unităților educative și de învățămînt, de la grădiniță pînă la școala superioară. A fost o perioadă de adînci transformări calitative în structura organizatorică a rețelei școlare și a metodelor muncii didactice și educative din școli.

Ca o realizare deosebită a fost menționată creșterea rolului social al meseriei de cadru didactic. Acest fapt s-a datorat adoptării Cartei drepturilor și îndatoririlor cadrelor didactice, introducerea noului sistem de asigurare a condițiilor materiale ale cadrelor didactice și, legat de aceasta, creșterea fondului social și de locuințe, crearea unui fond de premii speciale, stabilirea prin lege a distincțiilor pentru profesori.

O deosebită apreciere au dat participanții la Congres lucrărilor pregătitoare de generalizare a reformei sistemului de educație națională, ca o operă comună a întregului corp didactic.

În timpul discuțiilor s-a insistat asupra necesității intensificării muncii ideologico-educative, în sensul formării

unei conștiințe social-politice a cadrelor didactice și al trăsăturilor necesare muncii educative, în care exemplul personal al profesorului constituie un factor de bază. De asemenea, s-a arătat necesitatea de a acționa pentru formarea unei atmosfere corespuizătoare și pentru folosirea unor metode adecvate în școlile superioare care formează cadre didactice.

Din nenumăratele exemple date a reieșit că Asociația constituie — conform directivei partidului — un sprijin real al oamenilor școlii și de știință, o reprezentanță adevărată a intereselor profesionale ale membrilor săi. Îndeplinirea creatoare, angajată a acestui rol constituie direcția principală de acțiune în cadrul programului de muncă pe termen lung trasat de Congresul al XII-lea.

Congresul a stabilit ca Asociația cadrelor didactice din Polonia să coopereze cu conducerea de stat și administrația școlară pentru realizarea directivei Congresului al VII-lea al P.M.U.P., care cer ca meseria de educador să fie tratată cu deosebită grijă, să se facă eforturi pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă ale învățătorilor și profesorilor, ridicarea calificării lor profesionale și ideologico-morale, formarea în jurul școlii și cadrelor didactice a unei atmosfere de încredere și ajutor din partea societății, pentru creșterea rolului social al meseriei de cadru didactic.

ALICJA RACEWICZ-TROSCIANKO
redactor la „Glos Nauczycielski”,
din Varșovia

Ce nu se declanșează prin apăsare pe buton

Adoptate cu deosebit interes — pentru rezultatele spectaculoase pe care se spera să le aducă — o serie de mijloace și dotări de învățămînt, care au făcut modă în urmă cu mai mulți ani, au început, pe alocuri, să dezamăgească. Este ceea ce presa pedagogică de peste hotare încearcă să ilustreze, nu o dată, cu privire la mașinile de învățat, la calculatoarele de uz școlar, la laboratoarele pentru învățarea limbilor străine etc. Dar, deși prezentăm numai unele atitudini critice, atragem atenția că adevărul s-ar putea afla undeva la mijloc între critica excesivă și adopțiarea fără rezerve a acestor dotări didactice.

Mașinile de învățat, arată E. Kowalski (Elveția) în lucrarea sa „La magie de la touche”, limitează cunoașterea, puterea de sinteză și nu conduc decât la un foarte lent progres al inteligenței.

Din capul locului gestul apăsării pe buton — cu care ne-au obișnuit facilitățile vieții moderne — tocește dorința de a observa, de a cerceta, răbdarea de a adînci și de a aștepta rezultate.

Mașinile de învățat atenuază puterea de sinteză, întrucît ele debiteză cunoașterea în mici fărîme. Este drept, această fărîmîtare se face într-un ritm aparent adaptat particularităților copilului, care decide asupra ritmului, apăsînd pe buton.

Tot astfel, un studiu efectuat de experți americani cu privire la eficiența ordinatorului în procesul de învățămînt (în afara stadiului pentru cunoașterea și folosirea ordinatorului) demonstrează că acestea — în ciuda costului lor foarte ridicat — nu conduc la rezultate superioare celor din școlile care nu dispun de un asemenea echipament, fapt care i-a determinat pe unii critici să considere hotărîrea S.U.A., de a aloca, în următorii șase ani, mai multe milioane de dolari pentru dotări școlare cu ordinoare — drept o risipă de bani. Cît despre calculatoarele de buzunar, folosite în unele sisteme de învățămînt chiar de la clasele mici și oferite de către comerțul capitalist în formele cele mai atrăgătoare pentru copii, — și ele sînt privite cu rezervă de către spiritele

mai lucide. Fără să se nege economia de timp, „avantajul” feririi elevului de calcule fastidioase, se obiectează — și se pare cu deplin temei — că minicalculatoarele, scutindu-i pe elevi de efectuarea, în concret, a unor operații matematice, îi lipsesc de un exercițiu foarte util pentru dezvoltarea celor mai importante procese psihice, ca și de priceperea însăși de a socoti. Este motivul pentru care, în Elveția, de exemplu, s-a admis atît de greu, și de abia acum, introducerea riglei de calcul, în liceu, și se pare că nu se va permite nici de aici înainte folosirea minicalculatoarelor.

„Cimitirele școlii secundare” — așa sînt numite de către revista L’Educatour din Franța, laboratoarele pentru învățarea limbilor străine, pe considerentul că acestea sînt tot mai mult abandonate de către profesori. Se arată două mari inconveniente. Unul dintre ele derivă din lipsa de motivație a elevului. Spre deosebire de adulții care învață limbile străine, de obicei, din necesități profesionale, fapt pentru care ei folosesc efectiv și cu mare randament aparatul acestor laboratoare — elevii, nefiind subiectiv atît de interesați, intră în cabine și, din plictiseală, ca să se distreze, se joacă, fac fel de fel de încercări pe aparate, defectîndu-le adeseori. Deci timp și bani pentru remedierea stricăciunilor.

În al doilea rînd. Principiul pe care se bazează aceste laboratoare este că pronunția elevului poate să fie continuu comparată cu aceea a profesorului sau a unui autohton. Or, nu există nici o dovadă a trînciei acestui proces și se inclină să se considere că, totuși, metoda cea mai bună de corectare a pronunției rămîne „profesorul față în față cu elevul”. Ea dă posibilitatea analizei subtile a sunetelor emise, a inflexiunilor verbale și asigură o colaborare dinamică, vie, nuanțată între copil și cel care îl învață.

Se apreciază că ședințele de laborator pot numai să consolideze unele achiziții ale elevului; de asemenea, cît timp consumat de profesor cu pregătirea benzilor pentru exercițiile structurale ar putea fi folosit mai eficient, în activitatea directă cu școlarul.

Desigur, cei care manifestă această atitudine critică nu au luat în considerare succesele unor studii și experimente pedagogice care contribuie la crearea unei metodici științifice a utilizării eficiente, îndeosebi, a laboratoarelor de limbi străine.

Cîteva fenomene negative care au avut loc în viața unor colective de elevi din R.F. Germania și S.U.A. au schimbat, se pare, și viitorul luminii fluorescente în școală. Astfel, într-o școală din Hamburg, comportamentul elevilor s-a schimbat în rău atît de evident după dotarea claselor cu lumină fluorescentă, încît a produs mari nemulțumiri în rîndul părinților. Evident, aceștia nu erau în măsură să analizeze efectele iluminatului fluorescent, dar erau unanimi în a

constata schimbări negative în comportamentul fiilor lor din momentul introducerii noului sistem de iluminare. Cazul nu este singular: Studiul comportamentelor a circa un milion de copii, depistați în S.U.A., ca „hiperactivi”, a condus la concluzia că nevrozitatea acestora crește în locurile luminate cu gaz fluorescent. De altfel, experiențele de laborator cu animale expuse la surse de lumină naturală sau artificială au demonstrat că tuburile fluorescente dezvoltă la acestea agresivitatea.

Așadar, cît mai multă lumină naturală și, pe cît se poate, fără tuburi fluorescente în clase, săli de gimnastică, laboratoare!

ST. P.

SOCIETĂȚI ȘTIINȚIFICE

În zilele de 4—5 decembrie a.c., la Drobeta-Turnu Severin, sub egiuda Societății de științe matematice și a Societății de științe filologice din R.S. România, a inspecțoratului școlar județean și a Casei corpului didactic din județul Mehedinți, a avut loc o amplă manifestare metodică-științifică: „Lingvistica matematică și aplicațiile ei în cultură și știință”. Au participat cu referate și comunicări: acad. N. Teodorescu, prof. dr. I. Hanganu, dr. Constantin Manea, ing. Ilie Cristescu,

precum și profesori din învățămîntul general și liceal din județul Mehedinți: Grigore Bădescu, Constantin Negreanu, Emilia Prună, Viorel Sahagia și Maria Trușcă. Simpozionul a dezbătut variate aspecte teoretice cu aplicație în semiotică, poetică matematică, dicționarele de frecvență, precum și consecințele de ordin practic rezultate din colaborarea între cele două științe: locul metodei statistice în cercetarea limbii și stilului scriitorilor, utilizarea structurilor compozițio-

nale în predarea literaturii române etc.

★

Societatea de științe biologice din R.S. România face cunoscut pe această cale profesorilor care predau științele biologice, că în anul 1977 va apărea revista „Ocotirea mediului înconjurător. Natura, Terra”, sub titlul „Natura” cu două numere pe an. Revista va fi difuzată pe bază de abonamente făcute prin oficiile PTTR, factori poștali etc.

T. N.

În perioada vacanței

Datorită participării unui mare număr de cadre didactice la acțiunea de deosebită importanță a Recensămîntului populației și al locuințelor este necesar ca, în perioada vacanței de iarnă, conducerea instituțiilor școlare să ia măsurile corespuizătoare pentru a asigura buna desfășurare a acțiunilor culturale-educative destinate elevilor, organizării Pomului de iarnă și participării colectivelor școlare la manifestările din cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

În această perioadă, nu vor avea loc acțiuni și cursuri de perfecționare a cadrelor didactice; se va organiza numai examenul pentru definitivare în învățămînt a maîștrilor-instructori din școlile generale și licee (între 4 și 10 ianuarie 1977, în București).

De asemenea, lucrările Simpozionului național „Asigurarea progresului școlar pe calea sprijinirii diferențiate a elevilor la învățatură. Metode, procedee și tehnici de evaluare a progresului școlar”, se vor desfășura în vacanța de primăvară — aprilie 1977.